

INTEGRAATIOPROESSIN KEHITTÄMINEN MANZINI YOUTH CARE -
ORGANISAATIOSSA

Mirjam Skarp, E35nsosn
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Diakonia ammattikorkeakoulu,
Pieksämäki
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyönohjaaja

TIIVISTELMÄ

Skarp, Mirjam. Integraatioprosessin kehittäminen Manzini Youth Care -organisaatiossa. Pieksämäki, syksy 2016. 83 s., 4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyö on kehittämispainotteinen työ, jonka tarkoituksena oli tuoda esille kehityskohteita Swazimaassa sijaitsevalle Manzini Youth Care -organisaatiolle sen toteuttamasta integraatioprosessista sekä antaa ideoita ja materiaalia työn kehittämiseen.

Tuotoksena on tehty opas integraatioprosessista, joka sisältää taustatietoa integraatioprosessiin liittyvistä perusasioista. Lisäksi oppaan lopussa on tarkempia ehdotuksia ja ideoita organisaation työn kehittämiseen. Tarkoituksena oli myös tehdä materiaalia tukemaan työn kehittämisen toteutusta, jotta organisaation tekemä työ vastaisi enemmän nuorten tarpeisiin. Lisäksi kirjasessa on tiivistelmä haastattelujen keskeisimmistä tuloksista. Tuotokset pyrittiin pitämään tiiviinä pakettina, jotta kehitysprosessi ei kuormittaisi kerralla liikaa organisaation toimintaa ja työyhteisöä ja jotta kynnyks kehitysideoiden toimeenpanemiseen ei olisi liian suuri.

Projektia varten tarvittava tieto ja materiaali on kerätty Swazimaassa kansainvälisen vaihdon aikana keväällä 2016. Yhteistyössä organisaation työntekijöiden kanssa on suunniteltu puolistrukturoitu haastattelulomake, jolla kerättiin tietoa integraatioprosessiin liittyvistä kokemuksista ja haastateltavien elämäntilanteen muutoksista sekä heidän odotuksistaan integraatio prosessista ja organisaation antamasta tuesta. Haastatteluiden, havainnoinnin sekä organisaation nykyisten nuorten, työntekijöiden sekä vapaaehtoisten kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta on nostettu esiin kehittämiskohteita. Esiin nostettuja kehityskohteita olivat integraatioprosessiin liittyvä dokumentointi sekä nuorten elämäntaitojen ja elämäntilannetta tukevien taitojen opettaminen.

Valmis tuotos lähetetään organisaatiolle opinnäytetyöprosessin lopussa, mutta sen sisällöstä ja havainnoista keskusteltiin jo harjoittelun yhteydessä ja organisaation työntekijöillä oli mahdollista antaa palautetta.

Avainsanat: nuori, integraatio, jälkihuolto suunnittelu, elämäntaidot

ABSTRACT

Skarp, Mirjam. Improving the integration process in Manzini Youth Care organization. 83. p. 4 appendices. Language: Finnish and English. Pieksämäki, Autumn 2016. Diaconia University of Applied Sciences. Degree: Bachelor of Social Services + option in Christian Youth Work.

This thesis is a development-oriented thesis with the aim to identify areas for improvement in the integration process of the Manzini Youth Care organization in Swaziland, and to give some suggestion and material to assist and support development work.

As a product an integration guidebook has been made that includes some background and basic information about the important areas of the integration process generally and also suggestions and ideas for the development of the work in the organization. The purpose of this thesis is also to give them some material to support and help the implementation of the development work so that the work would answer to the needs of the youth. The guiding document also includes the summary of the results of the interviews. I intend to keep the product as compact as possible so that the development work will not burden the work community; the aim is that the implementation of the development areas would not be too big a step.

The information and data needed in this thesis have been collected in Swaziland during the international exchange in spring 2016. Together with the employees we designed a semi-structured interview form to get information about the experiences of the integration process and how the life situation has changed and what were their expectations as regards the integration and the support of the organization. Based on the interviews, observations and the conversations with the current MYC boys, staff members and volunteers, I bring out areas for development. The main areas for development I highlighted are the documentation concerning the integration process and teaching life skills and life management skills for the youth.

The finished product will be sent to the organization in the end of the thesis process, but its content and my observation were discussed already during my internship and employees had a possibility to give their recommendation.

Keywords: youth, integration, transition, exit planning, life skills, preparation

SISÄLLYS

1 INTEGRAATIOPROSESSI TUKEMASSA NUORTEN ITSENÄISTYMISTÄ.....	6
2 SWAZIMAAN KUNINGASKUNTA.....	8
2.1 Historia, talous ja politiikka	8
2.2 Köyhyys ja terveys	10
3 NUORI SWAZIMAASSA	12
3.1 Koulu ja opiskelu.....	13
3.2 Nuorten työttömyys ja terveys.....	14
3.3 Katulapset ja orvot.....	15
4 OLOSUHTEIDEN VAIKUTUS KASVUUN JA KEHITYKSEEN.....	17
4.1 Sosiaalinen kehitys	18
4.2 Fyysinen kehitys.....	20
4.3 Psyykinen kehitys.....	21
5 MANZINI YOUTH CARE -ORGANISAATIO	22
5.1 Nuorisokodit.....	22
5.2 Nuorten opiskelu	23
5.3 Ammatillisten taitojen kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	24
6 KRISTILLISYYS ORGANISAATION TYÖN TAUSTALLA	25
7 NUORISOKODISTA ITSENÄISEMPÄÄN ELÄMÄÄN.....	28
7.1 Jälkihuolto vai integraatio?.....	28
7.2 Jälkihuolto Suomessa	29
7.3 Jälkihuolto ja integraatio Manzini Youth Care -organisaatiossa.....	30
7.4 Phumelela-projekti	33
8 HANKE SUUNNITTELU JA TAVOITTEET.....	34
9 HANKKEEN TOTEUTTAMINEN	36
9.1 Haastattelujen toteutus.....	36
9.2 Haastattelujen tulosten yhteenveto	37
9.3 Kehitystyötä tukevan materiaalin kokoaminen	41
10 POHDINTA.....	47
10.1 Hankkeen analysointi ja arviointi.....	47
10.1.1 Kulttuurierojen merkitys.....	47
10.1.2 Haastattelut ja organisaation toiminta.....	51

10.2 Opinnäytetyöprosessin arviointi.....	53
10.3 Oman ammatillisen kasvun reflektointi.....	54
10.4 Jatkokehittämissideat	56
LÄHTEET	57
LIITTEET	
Liite 1. Integraatioprosessin suunnitelma lomake	63
Liite 2. Lomake sosiaalisen verkoston kartoittamiseen.....	65
Liite 3. Haastattelulomake.....	67
Liite 4. Integraatio opas	71

1 INTEGRAATIOPROSESSI TUKEMASSA NUORTEN ITSENÄISTYMISTÄ

Köyhyys, korkea työttömyysaste, sairaudet ja päihteiden käyttö ovat nuorten kohtaamia ongelmia ja haasteita Swazimaassa. Nuorisokodeissa asuminen on antanut monille nuorille mahdollisuuden elämässä, jota heillä ei välttämättä muuten olisi ollut. Jonain päivänä heidän on kuitenkin muutettava nuorisokodista ja kohdattava elämä yhteisöissä sekä aloitettava itsenäinen elämä. Miten näitä nuoria tuetaan ja perehdytetään itsenäisyyteen ja mahdollisiin haasteisiin elämässä nuorisokotien ulkopuolella? Nuorisokodeissa asuvien nuorten on todettu kohtaavaan haasteita itsenäisen elämän aloittamisessa muita nuoria suuremmalla todennäköisyydellä. Tämän vuoksi on tärkeä kiinnittää huomiota nuorille annettavaan tukeen siirryttäessä kohti aikuisuutta. (Garira, henkilökohtainen tiedonanto 23.6.2016.)

Opinnäytetyö käsittelee eteläisessä Afrikassa, Swazimaassa sijaitsevan Manzini Youth Care -organisaation integraatioprosessia ja työn kehittämistä. Manzini Youth Care työskentelee lasten, nuorten ja perheiden kanssa muun muassa ylläpitämällä nuorisokoteja köyhistä oloista tuleville nuorille sekä orvoille. Organisaatio tarjoaa nuorille koulutuksen ja mahdollisuuden oppia elämäntaitoja sekä ammatillisia taitoja, jotka antavat valmiuksia itsenäiseen elämään. Organisaation tavoite on alusta asti ollut näiden lasten ja nuorten integroiminen takaisin yhteisöihin, jos se on lapsen tai nuoren hyvinvoinnin ja edun kannalta mahdollista. (Manzini Youth Care 2015).

Aiheeksi valitsin integraatioprosessin toiminnan tarkastelun ja työn kehittämisen, sillä aiheen tärkeys nousi esille syksyllä 2015 suorittaessani kansainvälisen vaihdon harjoittelua Manzini Youth Care organisaatiossa. Aihe on organisaatiossa hyvin ajankohtainen yli 18 vuotiaiden ikäryhmän kasvun vuoksi. Keväällä 2016 palasin organisaatioon suorittamaan työyhteisöt ja kehittäminen -opintokokonaisuuden harjoittelujaksoa ja samalla toteuttamaan opinnäytetyötäni.

Opinnäytetyön ja projektin tarkoituksena oli kehittämiskohteiden esille tuomisen lisäksi tuottaa kehittämistyötä tukevaa materiaalia työntekijöiden käyttöön. Opinnäytetyöhankkeen tarkoituksena ei ollut luoda kokonaan uutta mallia integraatiolle

ja jälkihuollolle, vaan antaa ideoita ja malleja toiminnan kehittämiseen ja tuoda esille uusia ajattelutapoja vanhojen rinnalle.

Integraatiolla tarkoitetaan lapsen tai nuoren sijoittamista takasin yhteisöön: perheeseen tai itsenäiseen elämään. Nuorten elämäntaitoihin ja prosessiin valmistamisella on suuri rooli integraation onnistumisen kannalta, ja jotta nuorella olisi kyky kohdata myös haasteita ja selviytyä niistä. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuitenkin tarkastella prosessia nuorten aikuisten näkökulmasta.

Osana opinnäytetyöprojektia ja kehittämistyötä toteutettiin haastattelukysely organisaatiosta pois muuttaneille nuorille sen selvittämiseksi, minkälaisia ajatuksia ja kokemuksia heillä on integraatioprosessista ja sen toimivuudesta sekä organisaation ja työntekijöiden antamasta tuesta. Tutustuin aiheeseen eri tahojen tekemien integraatioon liittyvien materiaalien avulla. Lisäksi tutustuin integraatio malleihin sekä tutkimuksiin, joiden avulla sain näkökulmaa työn kehittämisen tarkasteluun kulttuuriset piirteet huomioon ottaen. Keskustelin myös organisaation työntekijöiden ja vapaaehtoisena toimivien kanssa ja kuulin heidän näkökulmiaan ja mielipiteitään toiminnasta ja sen kehittämisestä. Lisäksi organisaation nuorisokodeista jo integroitujen nuorten haastattelut tukivat omia havaintojani kehityskohteista. Näihin lähteisiin pohjautuen loin materiaalia toiminnan kehittämisen tukemiseksi.

Opinnäytetyön kirjallisen työn keskeisiä sisältöjä ovat nuoruuden määrittäminen sekä Swazimaan kontekstissa nuorten elämää koskettavat osa-alueet, integraatioprosessin perusteet ja lähtökohdat nuorten itsenäistymisen tukemisessa sekä kulttuurillisten eroavaisuuksien tarkasteleminen. Teoriaosuudessa tarkastelen Swazimaata ja harjoitteluorganisaatiota toimintaympäristönä ja nostan myös esille organisaation toimintaa ja erityisesti niitä palveluja sekä projekteja, joilla voidaan tukea nuoren itsenäistymistä, aikuistumista sekä valmistella nuorta elämään organisaation ulkopuolella. Tuon kirjallisessa työssä esille myös jälkihuollon toteutusta ja vaiheita Suomessa sekä myös Suomessa esille nostettuja kehityskohteita. Teoriaosuuden lisäksi kuvaan opinnäytetyön tavoitteet, hankkeen vaiheet aiheen valinnasta työn eri vaiheiden toteutukseen ja materiaalin kokoamiseen sekä työn toteutumisen ja oman ammatillisen kasvun arviointia.

2 SWAZIMAAN KUNINGASKUNTA

2.1 Historia, talous ja politiikka

Swazimaa, paikallisella kielellä eSwatini, on pieni kuningaskunta Etelä-Afrikan ja Mosambikin välissä. Swazimaassa on viimeisenä Afrikan maista absoluuttinen monarkia, jota on hallinnut kuningas Mswati III vuodesta 1986 saakka. (CIA 2016.) Swazimaa oli Britannian siirtomaana, kunnes toisen maailmansodan jälkeen alkoivat neuvottelut maan itsenäistymisestä. Swazimaa on itsenäistynyt vuonna 1968. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016e.) Vuonna 2006 kuningas Mswati III hyväksyi perustuslain, jonka mukaan oikeusjärjestelmä on sekoitus säädösoikeuden, tapaoikeuden sekä perinteisiin ja tapoihin liittyvää ”lakia” eli traditionaalista järjestelmää. (CIA 2016.)

Maa on jaettu neljään hallintoalueeseen; Hhohho, Lubombo, Manzini ja Shiselweni. Hallintoalueet on jaettu pienempiin hallintoalueisiin, joita kutsutaan tinkhundloiksi. Maa jakautuu 55 tinkhundlaan, jotka jakautuvat vielä pienempiin, niin kutsuttuihin päälikkokuntiin. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016d.) Maan suurin kaupunki Mbabane on samalla pääkaupunki maan luoteisosassa, Hhohhon hallintoalueella. Maan lainsäädännöllinen sekä kuninkaallinen pääkaupunki on kuitenkin Mbabanen ja maan toiseksi suurimman kaupungin Manzinin välissä sijaitseva Lobamba. (CIA 2016.)

Kuva 1. Swazimaan kartta

Kuva 2. Swazimaan sijainti kartalla

Kuva 1. Swazimaan kartta (Challenge Ministries Swaziland 2015).

Kuva 2. Swazimaan sijainti kartalla (World Rainforest Movement i.a.).

Vuonna 2015 Swazimaan väestöluku oli noin 1,4 miljoonaa, joista 97 % on etniseltä alkuperältään afrikkalaisia. Väestön kasvuksi on arvioitu 1,1 % vuodessa. Eliniänodote on keskimäärin 51 vuotta, mikä on yksi maailman alhaisimmista. Väestöluvun hitaaseen kasvuun sekä eliniän odotteeseen vaikuttaa merkittävästi maan suuri HIV/AIDS kanta. (CIA 2016.) Väestöstä noin 52 % on nuoria alle 20-vuotiaita (United Nations i.a.b).

Swazimaan kansalaisia kutsutaan Swazeiksi ja maan viralliset kielet ovat siSwati ja englantia. Maa on hyvin uskonnollinen ja kristinusko ja sen eri kirkkokunnat sekä yhteisöt ovat maan valtauskontoja. (CIA 2016.) Eteläisessä Afrikassa kristinuskosta on tullut valtauskonto ja siirtomaavallan aika näkyy edelleen entisissä siirtomaissa. Afrikassa uskontojen kirjo on kuitenkin laaja, sillä siellä toimii myös kulttuureihin kuuluvia omia ”riippumattomia” kirkkoja, jotka poikkeavat meidän kirkkokäsityksestämme. (Arffman 2004, 241–243.)

Swazimaa on taloudellisesti erittäin riippuvainen Etelä-Afrikasta, sillä maan viennistä 60 % menee ja maahantuonnista jopa 90 % tulee Etelä-Afrikasta. Swazimaan valuutta lilangeni on arvoltaan sama kuin Etelä-Afrikan randi, joka käy myös maksuvälineenä Swazimaassa. Vientituotteista tärkein on sokeri, sillä puumassan valmistus lopetettiin vuonna 2010 ja kaivosteollisuus on myös viimevuosina heikentynyt. (CIA 2016.)

Bruttokansantuotteen mukaan Swazimaa sijoittuu alempiin keskitulotason maihin, mutta koska tulojen jakautuminen on väestön kesken hyvin epätasaista, voi tulos olla vääristynyt (CIA 2016). Vaurain kymmenen prosenttia väestöstä muodostaa lähes puolet maan kokonaiskulutuksesta (Rural Poverty Portal i.a.). Kansainvälinen valuuttarahasto IMF:n tekemän raportin mukaan Swazimaan talous on ollut kasvussa vuosien 2010–11 kriisin jälkeen, mutta kasvu on nyt hidastumassa (International Monetary Fund 2015). IMF:n ennusteiden mukaan myös vuosien 2016–2017 taloudellinen kasvu tulee olemaan hidasta johtuen kuivuudesta, joka vahingoittaa sokerin tuotantoa sekä muuta maataloustuotantoa ja vaikuttaa vientituloihin (CIA 2016).

2.2 Köyhyys, terveys ja luonnonolot

Vuonna 2014 Swazimaassa 27,7 % 14–49-vuotiaista elää HIV tartunnan kanssa. Swazimaassa onkin arviolta maailman suurin HIV kanta. (UNAIDS i.a.) HI- virus on ihmisen immuunipuolustusjärjestelmää tuhoava virus, joka aiheuttaa pysyvän infektion. Virusta ei saa siis poistettua kehosta, mutta sitä voidaan hoitaa. Ilman hoitoa ja lääkitystä elimistön oma puolustuskyky heikkenee ja ihminen altistuu monille erilaisille sairauksille. Hoitamattomana tartunta etenee AIDS:iin. AIDS on HIV:n vaihe, jossa immuunipuolustusjärjestelmä on heikentynyt merkittävästi ja henkilö sairastuu oheistauteihin. (HIV- säätiö 2016.)

Lisäksi jatkuvat kuivuuskaudet ja luonnonolojen vaihtelut ovat aiheuttavat maassa ongelmia. Köyhyys, terveys ja luonnonolot ovat tiukasti liitoksissa toisiinsa. Luonnonolot aiheuttavat ongelmia maanviljelylle, mikä näkyy ruokapulana, kuivuus ja ihmisten sairastuvuus vaikuttavat myös ihmisten työllisyyteen tai kykyyn tuottaa ruokaa itselle ja perheelleen. Yksipuolinen tai riittämätön ruokavalio taas puolestaan vaikuttaa terveydentilaan, joka vaikuttaa taas työllistymiseen ja ruoan tuottamiseen, mikä edelleen vaikuttaa perheiden taloudelliseen tilanteeseen. (Suomen Punainen Risti 2015.) Swazimaassa ja koko eteläisessä Afrikassa kärsitään pahimmasta kuivuuskaudesta noin 35 vuoteen. Kuivuus on tuhonnut satoja ja aiheuttaa ruokapulaa. Swazimaassa noin 50 000 ihmistä tarvitsee ruoka-apua. Muun muassa Suomen Punainen Risti on aloittanut avustukset Swazimaassa sekä muissa eteläisen Afrikan maissa muun muassa käteisavustuksin sekä ennaltaehkäisevän työn avulla. (Suomen Punainen Risti 2016.)

Keskimäärin 60 % väestöstä elää köyhyysrajan alapuolella. Köyhyyden syitä ovat luonnonolojen ja sairastuvuuden lisäksi väestön nopea kasvu, talouden heikko kasvu sekä työttömyyden lisääntyminen. Etenkin naiset ja nuoret ovat alttiita köyhyydelle ja sen seurauksille. Maaseuduilla naisilla on huonommat mahdollisuudet kouluttautua, ja enenevässä määrin naiset joutuvat olemaan kotona. Etenkin syrjäisillä seuduilla sekä maaseuduilla köyhyys näkyy kaupunkialuetta selvemmin. Noin 84 % köyhyysrajan alapuolella elävistä asuu maaseudulla, jossa tulot ovat jopa neljä kertaa pienemmät kuin kaupunkiseudulla. Nuoret ovat myös alttiita köyhyydelle huonojen työllisyystilanteiden ja kasvavan väestömäärän vuoksi. (Rural Poverty Portal i.a.)

Köyhyyden lisäksi laki asettaa naiset miehiä huonompaan asemaan. Naisen asema ja oikeudet eivät ole Swazimaassa tasa-arvoiset. Miestä pidetään perheen päänä ja miehillä on usein kaikki valta. Kulttuurin piirteisiin myös kuuluu, että nainen pukeutuu pitkiin hameisiin, ja vasta viime aikoina naiset Swazimaassa ovat alkaneet käyttää pitkiä housuja, mutta etenkin syrjäisillä alueilla naisten näkee käyttävän lähinnä hameita. (Manzini Youth Care i.a. 4)

Monet järjestöt ja organisaatiot tekevät töitä heikoimmassa asemassa olevien kanssa auttamalla heitä auttamaan itseään, ei pelkästään antamalla almuja. Maassa on paljon eri tahoja, jotka toimivat vapaaehtoisten avulla. (Kingdom of Swaziland 2013.) Myös Manzini Youth Care ottaa vuosittain vastaan useita vapaaehtoisia, jotka tekevät arvokasta työtä paikallisten hyväksi antamalla omaa aikaansa ja osaamista (Manzini Youth Care 2015).

3 NUORI SWAZIMAASSA

Nuoren määritelmä voi vaihdella eri yhteisöissä eri puolilla maailmaa. The African Youth Charter (AYC) määrittelee nuoren olevan iältään 15–35 vuotias. (United Nations i.a.) Swaziland National Youth Policy (Swazimaan kansallinen nuorisoneuvosto) käyttää AYC:n mukaista määritelmää, mutta kuitenkin eri linjauksien mukaan nuoruuden ikämääritelmä saattaa vaihdella esimerkiksi sen mukaan, mistä palveluista on kysymys tai mitä oikeuksia on. Swazimaa kuuluu Yhdistyneisiin kansakuntiin sekä Kansainyhteisöön, joiden määritelmän mukaan nuori on iältään 15–24 tai 15–29-vuotias. (Mavundla, Dlamini, Nyoni & Mac-Ikemenjima 2015, 15, 29–30.) Suomessa nuorisolaki (72/2006) määrittää nuoren alle 29-vuotiaaksi. Suomessa uusi nuorisolaki tulee voimaan vuoden 2017 tammikuussa, mutta nuoren ikämääritelmä säilyy entisellään (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016). Nuoruus voidaan nähdä myös ajanjaksona lapsuuden ja aikuisuuden välillä, johon kuuluu tietyt kehitystehtävät. (Anttila ym. 2007, 18).

Maan urheilun, kulttuurin ja nuorten asiain ministeriön tavoitteena on luoda nuorille osallisuuteen mahdollistava ympäristö, kehittää nuorten hyvinvointia ja elämänlaatua. Lisäksi tavoitteena on kehittää nuorisopolitiikkaa yhteistyössä valtion tukeman Swazimaan kansallisen nuorisoneuvoston sekä muiden organisaatioiden kanssa muun muassa päivittämällä kansallista nuorisopolitiikkaa. Nuortenasian yksikön tavoite ja vastuu ovat johtaa ohjelmien, palveluiden ja aktiviteettien koordinoitua ja kehittämistä. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016f.) Viime vuosien aikana Swazimaa on ottanut kehitysaskelia eteenpäin kehittääkseen kansallispolitiikkaa, strategioita ja lakeja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Maan ensimmäinen nuorisopolitiikka otettiin käyttöön vuonna 2009, minkä AYC vahvisti vuonna 2013. Lisäksi maassa on kehitetty myös opiskeluun ja koulutukseen, sukupuolisuuteen, vammaisuuteen sekä seksuaalisuus- ja lisääntymisterveyteen liittyviä linjauksia. Kehityksestä huolimatta maan nuoret kohtaavat useita haasteita ja ongelmia, jotka vaikuttavat heidän elämäänsä. Voidaan myös nostaa esille kysymys, vastaavatko valtion tekemät kehityslinjat ja nuorisopolitiikkaan liittyvät ohjelmat nuorten omia tavoitteita. (Mavundla ym. 2015, 1, 152.)

3.1 Koulu ja opiskelu

Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen mukaan jokaisella on oikeus opetukseen, josta ainakin alkeis- ja perusopetuksen tulisi olla maksutonta sekä pakollista (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights i.a.). Swazimaassa on kehitetty koulutusjärjestelmää siten, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen mukaisesti jokaisella olisi tarjolla yleissivistävää koulutusta ilmaiseksi (Government of the Kingdom of Swaziland 2016a.).

Swazimaan koulujärjestelmä jakautuu peruskouluun sekä toisen asteen koulutukseen. Suomen alakoulua vastaava peruskoulu alkaa, kun lapsi on kuusivuotias, ja kestää seitsemän vuotta. Seitsemänneltä luokalta valmistuneet saavat todistuksen ”*Swaziland Primary Certificate*”, jonka avulla he voivat jatkaa toisen asteen koulutukseen, joka ei ole ilmainen eikä pakollinen. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016a.) Toisen asteen koulutus on jaettu kahteen osaan, joka vastaa Suomen koulutusjärjestelmässä yläkoulua (*lower secondary*) ja lukiota (*senior secondary*). Suomen yläkoulua vastaava osa on kolmivuotinen, ja sen päätteeksi saa todistuksen ”*Junior Certificate*”. Lämpäistyään tämän nuori voi jatkaa lukioon, joka on kaksivuotinen. Viidennen vuoden jälkeen nuori voi saada todistuksen ”*General Certificate of Secondary Education*”. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016b.)

Perustuslain uudistuksessa vuonna 2005 säädettiin, että kolmen vuoden sisällä perustuslain uudistuksen täytäntöönpanosta kaikille lapsille tulisi olla oikeus ilmaiseen opetukseen julkisissa kouluissa (Constitution of the Kingdom of Swaziland, 2005). Kuitenkin vasta vuonna 2010 astui voimaan muutos, jonka mukaan peruskoulun ensimmäinen ja toinen luokka ovat ilmaisia kaikille. Vuonna 2011 kolmas luokka-aste säädettiin ilmaiseksi. Vuoteen 2015 mennessä koko valtion seitsenvuotinen peruskoulu on tullut maksuttomaksi ja kaikilla kouluikäisillä lapsilla tulisi olla pääsy ilmaiseen peruskoulutukseen. Peruskoulu on myös pakollinen kaikille, vaikka muun muassa köyhyys ja ruokapula sekä myös lasten pitkät koulumatkat ovat edelleen esteitä lasten koulunkäynnille. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016a.)

Saavuttaakseen ilmaisen koulutuksen tavoitteita valtio on toteuttanut toimintasuunnitelman, jonka mukaan koulun aloitusikää nostetaan kuudesta yhdeksään

vuoteen ja toisen luokan aloitus ikää 7–11 vuoteen. Tämän avulla mahdollistetaan, että lapset, jotka eivät ole aloittaneet koulua 6-vuotiaana, mutta eivät ole vielä 11-vuotiaita, saavat mahdollisuuden peruskoulutukseen. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016a.)

Unescon ”*Education For All*” on maailmanlaajuinen ohjelma, jonka avulla pyritään takaamaan laadukasta perusopetusta kaikille lapsille, nuorille ja aikuisille. Swazimaan EFA 2000–2015 raportin mukaan suuria edistysaskelia on tehty muun muassa ilmaisen perusopetuksen myötä, mutta kaikkia tavoitteita ei ole vielä täytetty. Esimerkiksi toisen asteen opintoihin osallistuvien määrä on alhainen johtuen perheiden taloudellisista haasteista. Lisäksi kouluissa on pula pätevistä opettajista erityisesti matematiikassa, luonnontieteissä ja tietotekniikassa. Vuosituhannen alusta saakka kehitystä on kuitenkin tapahtunut, sillä perusopetukseen osallistuvien määrä on noussut ja yhä useampi valmistuu seitsemänneltä luokalta. (Ministry of Education and Training in Swaziland 2015.)

3.2 Nuorten työttömyys ja terveys

Naiset, vähemmän koulutetut sekä nuoret ovat suurimmat työttömäksi jäävät ryhmät. Swazimaassa nuorten työttömyys on korkeimmalla koko Afrikassa. Vuonna 2010 49,5 % nuorista olivat työttöminä; maaseudulla asuvista nuorista 61,7 % ja kaupunkialueella asuvista nuorista 35,5 %. Vuonna 2007 nuorten kokonaistyöttömyys oli korkeammalla, mutta ero maaseudulla ja kaupungissa asuvien nuorten välillä oli pienempi. Nuorten työttömyyslukuissa naisten ja miesten välinen ero on muutaman prosentin, mutta koko väestön tilastoja katsoessa naisten työllistymisprosentit ovat 11 % pienemmät kuin miehillä. (Mavundla ym. 2015, 30–31.) Yksi valtion ja nuorisoasiain yksikön pyrkimys maan työttömyyden vähentämiseksi on kannustaa nuoria yrittäjyyteen tarjoamalla lainaa yrityksen rahoituksessa. Tavoitteita pyritään saavuttamaan kannustamalla nuoria taloudelliseen ja kaupalliseen yritystoimintaan työllistämällä itsensä ja muita. Lisäksi heitä kannustetaan tarjoamalla mentorointia ja alkupääomaa ilman vakuuksia sekä rahoittamalla nuorten jo olemassa olevaa yritystoimintaa. (Government of the Kingdom of Swaziland 2016c.)

Nuorista 15–24-vuotiaista 15 % kantaa HIV tartuntaa, nuorista naisista 20 % ja miehistä 10 %. Swazi nuorilla on seksuaalista riskikäyttäytymistä, joka johtaa muun muassa ei toivottuihin raskauksiin ja HIV tartuntoihin. Nuorten tietoisuus esimerkiksi sukupuolitaudeista voi olla vähäistä ja ehkäisyn käytöstä ei tiedetä tai sitä ei osata vaatia. HIV testauksen ja neuvonnan avulla pyritään vähentämään uusia tartuntoja ja lisäämään ihmisten tietoisuutta, miten ehkäistä sitä. Suuri osa nuorista, etenkin nuorista naisista, ei tiedä miten HIV:tä voidaan ehkäistä. Vuonna 2012 15–19-vuotiaista miehistä vain 1.9 % oli käynyt HIV testeissä, ja 20–24-vuotiaista 12.3 %, kun taas naisista 15–19-vuotiasta 10.1 % oli käynyt testeissä ja 20–24-vuotiaista 38.4 %. (Mavundla ym. 2015, 51–56.) HIV:n ja AIDS:n aiheuttaman stigman vuoksi ihmiset eivät halua tietää ovatko saaneet tartunnan, ja monet jotka tietävät kantavansa HIV:tä, pitävät sen salaisuutena jopa seksi kumppaneiltaan (Avert 2016).

Traumaattisten kokemusten, kuten seksuaalisen hyväksikäytön tai esimerkiksi vanhempien kuoleman nähdään liittyvän murrosikäisten päihteiden käyttöön. Etenkin alkoholin ja ”*dagan*” (marijuan) käyttö sekä liuottimien imppaaminen ovat nuorten keskuudessa yleistä, ja aiheuttaa myös väkivaltaista käyttäytymistä. Alkoholia ja huumeita on myös helposti saatavilla, mikä laskee kynnystä päihteiden käytölle. (Mavundla ym. 2015, 66–67.)

3.3 Katulapset ja orvot

Orpolasten määrä kuolemaan johtavien sairauksien vuoksi Swazimaassa kasvaa. UNAIDS järjestön tekemän tilaston mukaan Swazimaassa oli vuonna 2014 56 000 ja vuonna 2015 47 000 0–17 vuotiasta orpolasta pelkästään AIDS:in vuoksi. Järjestön tekemien kaavioiden ja tilastojen mukaan HIV tartunnan kanssa elävien määrä on kasvanut Swazimaassa merkittävästi vuosituhaten vaihteessa, mutta uusien tartuntojen määrä on lähtenyt laskuun viime vuosina. (UNAIDS i.a.) Kaiken kaikkiaan Swazimaassa on orvoksi jääneitä lapsia noin 100 000 (SOS-lapsikylät i.a.).

Maan katulapsi tilanteesta oli vaikea löytää tietoa, mutta omiin havaintoihini ja kokemuksiini perusteella katulapset ovat iso ja kasvava ongelma maassa. Kaikki kaduilla olevat lapset eivät ole orpoja tai kodittomia, mutta he ovat kaduilla muun muassa

keräämällä rahaa itsensä tai perheensä elättämiseen. Teimme myös itse töitä kaduilla katulasten hyväksi; yritimme etsiä apua tarvitsevia lapsia ja nuoria ja saada heidät pois kaduilta ja yhdistää heidät perheidensä kanssa. Maaseuduilta lapset matkustavat isoimpiin kaupunkeihin, kuten Manzini, koska siellä kaduilla on helpompi löytää pientä työtä ja kerätä rahaa. Osa lapsista toivoo myös kohtaavansa auttavia tahoja kaduilla ollessaan.

4 OLOSUHTEIDEN VAIKUTUS KASVUUN JA KEHITYKSEEN

Ihmisen kehitys on moninainen ja jokaisen elämä etenee yksilöllisesti. Kehityspsykologian avulla on pyritty löytämään teorioita, joilla pystytään selittämään kaikille yhteisiä kasvuun ja kehitykseen vaikuttavia tekijöitä. Yksilön kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa perimä, ympäristö sekä yksilön oma suuntautuneisuus ja aktiivisuus. Yksilön kehityksen osa-alueita ovat fyysinen ja motorinen-, psyykinen- sekä sosiaalinen kehitys. (Horppu, Leppämäki & Nurmiranta 2009, 8–13) Kehityspsykologisten teorioiden voidaan sanoa jakautuvat kahteen ryhmään, sillä osa teorioista korostavat joko kasvuympäristön tai perimän merkitystä kehitykseen, eli joko ulkoa- tai sisältäpäin ohjautuvaa kehitystä (Almqvist, Broberg & Tjus 2005, 91–92).

Valtaosa kehityspsykologisista teorioista on länsimaisia ja sen vuoksi on myös kiinnostuttu tutkimaan, onko nämä ilmiöt globaaleja vai onko kulttuurien välisiä eroja. Kansainvälisissä tutkimuksissa on selvitetty, että perus tunteita, kuten iloa, surua ja vihaa kuvastavat ilmeet ovat hyvin samankaltaisia ympäri maailmaa. Kuitenkin esimerkiksi kehitystehtävät, jotka ovat yhteiskunnan säätelemiä, ovat yleensä kulttuurisidonnaisia, kuten nuoruuteen liittyviä riittejä tai tapoja sekä avioliiton solmimiseen liittyvät normit. Esimerkiksi Suomessa monet nuoret käyvät rippikoulun sinä vuonna, jolloin täyttävät 15 vuotta. (Anttila ym. 2007, 22.) Tässä luvussa käsitellään nuoruuteen ja kehitykseen liitettyjä vaiheita sekä pohditaan Swazimaassa vallitsevien olosuhteiden vaikutusta ja merkitystä.

Jokaiseen ikävaiheeseen kuuluu omat kehitystehtävänsä, jotka ovat tärkeitä seuraavien kehitysvaiheiden kannalta. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi varhaislapsuuden tapahtumilla on erityinen vaikutus kehitykseen pitkällä aikavälillä myöhempään kehitykseen myös nuoruudessa. Nuoruuden ikävaiheeseen (13–19 vuotta) kuuluvia yleisiä kehitystehtäviä ovat muun muassa itsenäistyminen, seksuaalisen identiteetin ja rakkaussuhteiden kehittyminen, läheiset ystävyysuhteet, oman identiteetin ja minuuden kehittyminen sekä kuuluminen yhteiskuntaan. Näiden kehitystehtävien onnistumiseen vaikuttaa kuitenkin aikaisempien kehitysvaiheiden kokemukset esimerkiksi minkälainen on ollut lapsen sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen kehitys sekä millaiseksi minäkuva

on muokkautunut ja minkälaisia ihmissuhteita on solminut sekä ovatko ne säilyneet. (Almqvist ym. 41–42, 52–53.)

4.1 Sosiaalinen kehitys

Kulttuurista tai muista ympäristötekijöistä riippumatta jokaisella vauvalla on samanlaiset valmiudet havainnoida ja seurata ympäristöään (Anttila ym. 2007, 51). Bowlbyn luoma kiintymyssuhdeteoria perustuu lapsen tarpeeseen kokea turvallisuutta. Kiintymyssuhdeteorian mukaan lapselle muodostuu tunnesiteitä eli hän kiintyy ihmisiin, jotka hoivaavat häntä ja jotka hän kokee turvallisimmiksi. (Rusanen 2011, 27–28.) Ensimmäisten ikävuosien aikana luotu turvallinen kiintymyssuhde on tärkeä, sillä kiintymyssuhteen merkitys ja laatu ovat keskeisiä lapsen sosiaalisen, emotionaalisen ja kognitiivisen kehityksen ja oppimisen kehittymisen kannalta (Hautamäki 2001, 23–23; Rusanen 2011, 57). Kiintymyssuhde on myös tärkeä minäkokemuksen kehittymisen kannalta, jotta hän oppii ilmaisemaan todellisia tunteitaan ja hän pystyy luomaan pysyvän sisäisen mallin itsestä suhteessa muihin (Anttila ym. 2007, 62). Turvallisessa kiintymyssuhteessa lapsen tarpeisiin vastataan, kun taas turvaton kiintymyssuhde syntyy, kun aikuinen jatkuvasti jättää vastaamatta lapsen tarpeisiin ja hätään. Lapsena luotu turvallinen kiintymyssuhde auttaa myös lapsen kehityksessä kohti nuoruutta. Turvattoman kiintymyssuhteen luomisella nähdään olevan yhteys muun muassa oppimisvaikeuksiin, mielenterveyden häiriöihin, tunne-elämän vaikeuksiin sekä ongelmanratkaisukykyyn myöhemmässä elämänvaiheessa. (Rusanen 2011, 58, 270–271.)

Swazimaassa yhteisön naiset ja vanhemmat sisarukset huolehtivat lapsista. Kuten aiemmin mainitti, myös orpojen määrä on suuri. Näin monia tapauksia, jossa lapsi tai nuori oli jäänyt orvoksi ja asui muiden sukulaisten tai yhteisössä asuvien luona. Yhdessä perheessä voi olla paljon lapsia, ja monesti sukulaisilla ja yhteisöllä voi olla vaikea elättää kaikkia. Pienillä lapsilla on todennäköisemmin vielä turvallinen suhde johonkin aikuiseen, mutta lapsen kasvaessa vanhemmaksi suhde voi muuttua ja lapsen tai nuoren rooli ei ole olla leikkivä lapsi vaan ottaa vastuuta. Yhä useampi nuori ajautuu kaduille, joka jo itsessään on turvaton paikka lapselle tai nuorelle. Köyhyys ja muut elinolosuhteet

voivat myös vaikuttaa siihen, ettei lapsen kaikkiin tarpeisiin pystytä vastaamaan, ja tämä voi vaikuttaa lapsen kokemukseen turvallisuudesta.

Monilla nuorilla joiden kanssa työskentelin, oli vaikeuksia sosiaalisissa suhteissa tai sosiaalisten tilanteiden kanssa. Olosuhteet ja ympäristö voi vaikuttaa myös kehitysvaiheiden ja kehitystehtävien oppimiseen. Swazimaassa kaikilla lapsilla ei syystä tai toisesta ole mahdollisuutta koulun käyntiin. Huomasin, että työskennellessäni nuorten kanssa, jotka ovat aloittaneet peruskoulun normaalia ikäluokkaa myöhemmin, kamppailivat muun muassa luku- sekä kirjoitustaidon kanssa. Tämä vaikutti myös muuhun oppimiseen ja taitoon opiskella.

Pohtiessa ympäristön vaikutusta lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen Swazimaan kontekstissa, tulee toistuvasti esille köyhyys ja miten se vaikuttaa. Suomessa lainsäädäntö pitää huolen sosiaaliturvasta, jolla turvataan riittävä toimeentulo kaikissa elämäntilanteissa, muun muassa opiskellessa, jäädessä työttömäksi tai sairastuessa (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus 2016). Swazimaassa valtion avustukset eivät ole samalla tasolla kuin esimerkiksi Suomessa, ja tämä ajaa monet perheet taloudellisesti huonoon tilanteeseen ja valtaosa ihmisistä elääkin köyhyysrajan alapuolella. Viime aikoina on myös noussut esille keskustelu köyhyydestä Suomessa. Etenkin lapsiperheiden osalta köyhyys on kolminkertaistunut vuosien 1995 ja 2007 välillä. Suomessa koettava köyhyys on niin sanottua suhteellista köyhyyttä, jolloin huono-osaisuus on selkeää verrattuna väestön keskitasoon. Monissa köyhissä maissa köyhyys on niin sanottua absoluuttista köyhyyttä, jolloin asumiseen, ravintoon ja vaatetukseen vähimmäisvaatimukset eivät toteudu. Swazimaassa köyhyys vaikuttaa nimenomaan ihmisten perustarpeisiin, ja on täten myös riski lapsen- ja nuoren kasvulle ja kehitykselle. Biologisten tarpeiden lisäksi köyhyys voi olla nuorelle hyvin häpeällistä ja leimaavaa ja lapsi- tai nuori voi jäädä ulkopuoliseksi. (Terveystieteiden tutkimuskeskus i.a.; Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto i.a.)

Ihmiselle on hyvin tärkeä kokea kuuluvansa johonkin ja että on paikka maailmassa. Riskiympäristössä eläville lapsille tämä voi olla haastavaa ja jotkut lapset selviytyvät ja onnistuvat siinä toisia paremmin. (Almqvist ym. 2005, 87) Kokemukseni mukaan yhteisöllisyys Swazimaassa on kuitenkin hyvin tärkeä ja vahva, mikä voi olla myös lapsia ja nuoria suojaava tekijä köyhyyden ja sairastuvuuden keskellä. Maan työllisyystilanne,

luonnonolot, HIV/AIDS tilanne, lasten ja nuorten mahdollisuudet koulutukseen vaikuttaa monien lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen. Kuitenkin vahva yhteisöllisyys ja uskonnollisuus ovat arjessa voimaa antavia tekijöitä. Verrattuna suomalaiseen kulttuuriin, ei tapoihimme kuulu puuttua naapureiden asioihin, mutta Swazimaassa yhteisöt ovat yhtä ja auttavat toisiaan siinä missä pystyvät.

4.2 Fyysinen kehitys

Perimä määrää ja ohjaa ihmisen fyysisen kehityksen ja kehitysvaiheiden kulkua. Normaalin kehityskulun mukaisesti kehitys tapahtuu tietyssä järjestyksessä, jolloin tietty asia opitaan tietyssä kehitysvaiheessa. (Almqvist ym. 2005, 30.) Perintötekijöiden lisäksi ympäristö vaikuttaa ihmisen kehitykseen (Horppu ym. 2009, 9).

Nuoruuteen kuuluu fyysiset sekä psyykkiset muutokset. Suurimmat fyysiset muutokset tapahtuvat varhaisnuoruudessa eli noin 11–14-vuotiaana. Psyykkiset ja omaan identiteettiin ja minuuteen liittyvät kysymykset ja muutokset tapahtuvat murrosiän jälkeen noin 15–19-vuotiaana. Nuori etsii omaa rooliaan ja omaa paikkaansa maailmassa sekä pyrkii kehittämään monipuolisempaa kuvaa itsestään. (Horppu ym. 2009, 72–79.)

Swazimaassa lasten ja nuorten fyysiseen kasvuun voi vaikuttaa muun muassa ravinnon laatu tai sen puute. Yksipuolinen ruoka altistaa myös sairauksille ja kehityshäiriöille. Myös hoitamattomat sairaudet voivat vaikuttaa kasvuun ja kehitykseen. Köyhyyden ja sairastuvuuden sekä elämän kriisien mukanaan tuomat haasteet voivat vaikuttaa nuoren psyykkiseen kehitykseen ja tasapainoon. Köyhästä perheestä tulevalta tai orpona elävällä lapsella on köyhän tai orvon identiteetti, jota voi olla myöhemmin nuoruudessa tai aikuisuudessa vaikea muuttaa, vaikka asiat kääntyisivät paremmaksi. On paljon kiinni lapsen ja nuoren yhteisöstä ja sosiaalisista suhteista, kuinka ne tukevat häntä, kuinka hän selviytyy eri elämäntilanteiden tuomista haasteista ja miten ne muokkaavat hänen identiteettiään ja minuuttaan.

4.3 Psyykkinen kehitys

Lisäksi nuoruuden kehitysvaiheisiin ja oman identiteetin kehittämiseen liittyy myös ammatinvalintakysymykset ja hakautuminen mahdollisiin jatko-opintoihin. (Horppu ym. 2009, 76). Miten oman identiteetin kehittämiseen vaikuttaa ympäristökijät? Swazimaassa ei kaikilla nuorilla ole mahdollisuutta toisen- tai kolmannen asteen opintoihin, jolloin myös työllistymismahdollisuudet ovat huonot. Omat ammatinvalinta haaveet ja kiinnostuksen kohteet voivat olla ristiriidassa omiin mahdollisuuksiin. Muun muassa köyhyys on voinut vaikuttaa lapsen tai nuoren peruskoulutukseen ja myöhään aloitettu koulunkäynti on voinut aiheuttaa oppimisen vaikeuksia jolloin arvosanat eivät riitä jatko-opintoihin. Omien havaintojeni mukaan monilla nuorilla joiden kanssa tein töitä, on suuria haaveita jotka eivät ole realistisia. Nuoret haluavat haaveilla suuria, mutta tietävät itsekin, että nämä haaveet eivät toteudu. Monilta puuttui realistiset tavoitteet, koska heiltä puuttui usko omaan pärjäävyyteen ja omiin mahdollisuuksiin.

Psyykkiselle terveydelle ja kehitykselle hyvin vakava riskitekijä on perheväkivalta, joka voi liittyä vanhemman psyykkiseen sairauteen tai päihdeongelmaan (Almgvist ym. 2005, 76). Swazimaan perustuslain mukaan lasta ei saa altistaa väkivallalle, kidutukselle tai muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai alentavaan käytökseen (Constitution of the Kingdom of Swaziland 2005). Monien tutkimusten mukaan kuitenkin Swazimaassa etenkin sukupuolistunut väkivalta, mukaan lukien seksuaalinen väkivalta kuten raiskaukset sekä suojaamattomaan seksiin pakottaminen ovat suuri ongelma. Maassa on pyritty parantamaan sukupuolten tasa-arvoa, sillä epätasa-arvoinen asema asettaa etenkin nuoret naiset riskiin väkivallalle ja esimerkiksi HIV tartunnalle. Köyhyyden on sanottu olevan yksi tekijä, joka saa nuoret suvaitsemaan ja hyväksymään väkivallan käytön. (Mavundla ym. 2015, 43–44, 126.) UNICEFin 2007 tekemän tutkimuksen mukaan 18–24-vuotiaista naisista kaksi kolmasosaa on kokenut jonkinlaista seksuaalista väkivaltaa. Lasten kokema väkivalta on kasvava huolenaihe Saharan eteläpuolisessa Afrikassa. (Anderson yms. 2007.) Lasten ja nuorten kokema väkivalta kotona ei ole pelkästään tyttölapsiin kohdistuvaa, sillä käydessäni läpi organisaation nuorten kansioita, oli monissa mainintaa joko työntekijän vahvistamana tai vain lapsen tai nuoren itse kertomana, että kotona on käytetty väkivaltaa. Fyysiset kuritusmenetelmät kasvatuksessa ovat siis yleisiä perheissä, että myös kouluissa, vaikka se on lain mukaan kiellettyä.

5 MANZINI YOUTH CARE -ORGANISAATIO

Opinnäytetyön toimintaympäristönä toimii Swazimaassa, Manzinissa sijaitseva Manzini Youth Care -organisaatio, jonka on perustanut Salesiaanien pappi, Father Larry McDonnel, vuonna 1978. Virallisesti MYC on rekisteröity voittoa tavoittelemattomaksi organisaatioksi vuonna 1994. (Manzini Youth Care 2015.)

Organisaation tarkoituksena on auttaa katulapsia Manzinin alueella sijoittamalla heidät väliaikaisesti nuorisokoteihin, päätarkoituksena kuitenkin integroida heidät perheisiin. MYC:n perusajatuksena on tarjota kristillisiin arvoihin perustuen huolenpitoa, suojaa, ravintoa ja koulutusta sekä opettaa lapsille ja nuorille elämäntaitoja. Järjestön sosiaalihuolto työskentelee nuorten ja heidän perheidensä kanssa antaen neuvontaa ja ohjausta ottaen huomioon köyhyyden seuraukset mutta etsimällä myös perheessä olevia voimavaroja ja vahvuuksia. (Manzini Youth Care 2015.) On aina parempi, jos lapset asuvat perheidensä luona, eivätkä nuorisokoteihin sijoitettuna. Siksi on tärkeää tukea perheitä, jotta lapset ja nuoret saavat kasvaa ja elää perheen parissa, jos vain mahdollista.

Organisaatio auttaa perheitä lasten koulunkäynnin ja terveydenhuollon kustannuksissa. Organisaation ilmaisklinikka on tarkoitettu MYC:n nuorisokodeissa asuville nuorille, organisaation työntekijöille ja vapaaehtoisille, sekä lähiyhteisölle. Klinikkan tarkoituksena on tarjota päivittäinen perusterveydenhuolto sekä antaa terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää neuvontaa. (Manzini Youth Care 2015.)

5.1 Nuorisokodit

Tänä päivänä organisaatiolla on kuusi nuorisokotia, joissa on yhteensä noin 100 lasta ja nuorta, iältään 10–22. Jokaisessa kodissa on vähintään yksi House Mother sekä House Father, joiden tehtävänä on pitää huolta lasten ja nuorten päivittäisestä hyvinvoinnista. Suurin osa sijoitetuista lapsista on poikia, sillä Swazi kulttuurissa tytöt pidetään mielellään kotona auttamassa kotitöissä ja nuorempien sisarusten hoidossa. Mennessään naimisiin, sulhasen perhe antaa myötäjäislahjan morsiamen perheelle, joten perheet

hyötyvät pitäessään tytöt kotona. Tämän vuoksi enemmistö maan katulapsista ovat poikia. (Manzini Youth Care 2015.)

Enjabulwenin nuorisokoti on tarkoitettu pääsääntöisesti ensimmäiseksi sijoituskodiksi ja on tarkoitettu niille, jotka käyvät Enjabulwenn valmentavaa koulua. Fairview ja Sikhunyana ovat tarkoitettu vanhemmille pojille, jotka opiskelevat jo toisen asteen tutkintoa tai suorittavat ammattiin valmentavia kursseja. McCorkindalesin farmi on tarkoitettu myös vanhemmille pojille, joista monet ovat kasvaneet siellä pienestä asti. Zakhele ja Ngwane Park ovat tyttökoteja, mutta Zakhelessa on myös muutamia nuorempia poikia, jotka eivät ole vielä kehitykseltään valmiita Enjabulwenin poikakotiin. MYC avasi Hosea's Heart organisaation kanssa Ngwane Parkin tyttökodin uudelleen ehkäistäkseen hyväksikäyttöä, lapsikauppaa ja prostituutiota. (Manzini Youth Care 2015.)

5.2 Nuorten opiskelu

Köyhyystilanne on kasvattanut tarvetta tarjota ilmaista peruskoulutusta. Valtio tukee hyvin pienellä avustuksella lasten ja nuorten lukuvuosimaksuissa, mutta kaikilla ei silti ole varaa maksaa erotusta. The Solon Foundationin, Swazi Legacyn ja muiden lahjoittajien avulla saadaan katettua kaikkien organisaation nuorten koulumaksut. (Manzini Youth Care 2015.)

Enjabulweni Bridging School on organisaation ylläpitämä peruskoulu, joka on tarkoitettu lapsille ja nuorille, joilla ei välttämättä ole koulunkäyntitaustaa tai jotka eivät ole ikätasoaan vastaavalla luokalla ja ovat siksi liian vanhoja tavalliseen kouluun. Enjabulwenin koulu on myös tarkoitettu niille, joilla ei ole varaa lukukausimaksuihin tai koulupukuun. Koulu antaa mahdollisuuden saada peruskoulutuksen, ja sitä kautta mahdollisuuden jatko-opiskeluun. (Manzini Youth Care 2015.) Enjabulwenin koulun yhteydessä toimii Sandrini-keskus, joka on tarkoitettu oppilaille, joilla on oppimisvaikeuksia. Opettajan arvion perusteella oppilas voi opiskella kokoaikaisesti pienluokassa tai saada sieltä lisätukea opiskeluihin opiskellessa normaalissa luokassa.

Jos nuori ei läpäise seitsemättä luokkaa, toisen asteen kolmatta tai viimeistä vuotta arvosanojen perusteella eikä täytä vaatimuksia, jonka avulla hän saa suorittaa luokka-asteen uudelleen, tarjotaan hänelle mahdollisuutta ammattiin valmentavaan koulutukseen sekä aloitetaan integraatioprosessin valmisteleminen (Manzini Youth Care i.a.b).

Bosco Study Centre antaa opiskelijoille mahdollisuuden korottaa kouluarvosanoja, jotta jatko-opiskelupaikkojen edellytykset täyttyisivät. Lisäksi opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa kuudesta kahteentoista kuukauteen kestäviä kursseja muun muassa tietotekniikasta, kirjanpidosta sekä liiketoiminnasta. Vuosittain jopa 300 opiskelijaa ovat kiinnostuneita parantamaan arvosanojaan. (Manzini Youth Care 2015.)

5.3 Ammatillisten taitojen kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Lisäksi organisaatio on mukana projekteissa, joilla tuetaan naisten ja miesten ammatillisten taitojen kouluttamista sekä työllistymistä. Esimerkiksi BYSEP (Bosco Youth Self Employment Programme) on tarkoitettu niille, joilla ei ole ollut mahdollista suorittaa peruskoulutusta, jonka takia heidän on lähes mahdotonta työllistyä. Tämän ohjelman tavoitteena on antaa ammatillisia taitoja eri aloilta, mikä helpottaa töiden saantia. (Manzini Youth Care 2015.)

Bosco Skills Center on alun perin perustettu edistämään työllisyyttä maan suuren työttömyys prosentin takia. Työpajoista löytyy monia eri aloja, joihin työllistetään kolmen vuoden sopimuksella ammattilaisia pientä palvelumaksua vastaan. Lisäksi pajoihin sijoitetaan harjoittelijoita, jotka saavat kahden vuoden ajan käytännön harjoittelua, jonka jälkeen he voivat osallistua teknillisen korkeakoulun kokeeseen, josta voi saada kolmannen asteen ammatillisen todistuksen. Todistus antaa mahdollisuuden hakea töihin isompiin yrityksiin tai ryhtyä yrittäjäksi. (Manzini Youth Care 2015.)

Organisaatio järjestää myös lastentarhanopettajan koulutusta, johon osallistuu vuosittain 30–40 opiskelijaa. Lastentarhanopettaja koulutuksen maksut kattavat kaikki kulut sekä myös organisaation ilmaisen päiväkodin toiminnan, jossa on noin 30 3–6-vuotiasta lasta. (Manzini Youth Care 2015)

6 KRISTILLISYYS ORGANISAATION TYÖN TAUSTALLA

Manzini Youth Care toimii Salesiaanien, eli katolisen kirkon uskonnollisen yhteisön alla ja sen toiminta perustuu kristillisiin arvoihin (Manzini Youth Care 2015). Katollinen pappi, Isä John Bosco auttoi köyhistä oloista tulevia nuoria poikia, joilla ei ollut kunnan koulutusta tai paikkaa johon mennä. Hän löysi salesialaisia yhteisöjä ja perusti salesianilaisten avustajien yhteisön. Isä John Boscon kuollessa Salesialaista yhteisöä on kutsuttu englanniksi Salesians of Don Bosco:ksi ja nykypäivänä Salesiaanien sääntökunta toimii yli 130 maassa. Salesiaanit auttavat nuoria ja heidän missionsa on osoittaa ja opastaa nuoria Jumalan rakkauteen ja tuoda heille Jeesuksen sanomaa. (Salesians of Don Bosco i.a.)

Roomalaiskatolinen kirkko on kristikunnan suurin kirkkokunta. Luterilaiset ja reformoidut kirkot erkaantuivat katollisesta kirkosta uskonpuhdistuksen myötä 1500-luvulla. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a.) Kristillinen kirkkokunta on hajaantunut opillisten erimielisyyksien vuoksi useisiin eri suuntauksiin. Ekumenia, joka tarkoittaa asuttua maata, on toimintaa, jonka pyrkimyksenä on edistää Kristuksen kirkon ykseyttä. Kaikkia kristittyjä yhdistävät Raamattu, kaste ja ehtoollinen, jumalanpalvelus ja rukous sekä kirkkovuoden juhla-ajat ja vanhat uskontunnustukset. Ekumeenisen työn haasteet ja ongelmat liittyvät kuitenkin kasteeseen ja ehtoolliseen sekä kirkollisten virkojen eri tulkintoihin. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b; Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a.)

Opillisilla eroilla ei kuitenkaan ollut suuri vaikutus oman työnteon tai opinnäytetyön kannalta mutta kuitenkin myös meidän, opiskelijoiden ja vapaaehtoisten, tehtävämme oli kannustaa nuoria oman uskonnollisuuden ja hengellisyyden vahvistamiseen. Myös meitä kannustettiin oman hengellisyyden vahvistamiseen ja kokeilemaan erilaisia paikallisia uskonnollisia tapahtumia ja messuja myös siksi, että ymmärtäisimme paikallista kulttuuria paremmin. Työskentelimme kaikki kristillisten perus arvojen pohjalta ja työssä kohtasimme jokaisen ihmisen kristillisen ihmiskuvan mukaisina ja kunnioitimme paikallista suhtautumista uskonnollisuuteen omista asenteistamme riippumatta.

Kristillinen ihmiskuva perustuu Raamatun sanomaan. Raamattu alkaa luomiskertomuksella, jossa kerrotaan Jumalan luomistyöstä. Luomiskertomuksen

kuudentena päivänä Jumala luo ihmisen omaksi kuvakseen ja antaa tälle tehtävän hallita luomaansa ja osallistuu Jumalan luomistyöhön toteuttamalla tätä tehtäväänsä. Jokainen meistä on erilainen mutta silti jokainen ihminen on arvokas omana itsenään ja jokaisen ihmisen elämä on ainutlaatuinen. (1. Moos. 1:26–29; Riekkinen 2008, 87–89.) Ihminen on luotu vuorovaikutukseen Jumalan kanssa ja tämä suhde on elämän perusta, mutta Jumala on luonut ihmiselle myös tarpeen rakastaa ja tulla rakastetuksi ja olla vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin. Ihminen on luotu mieheksi ja naiseksi eikä ihmisen ole hyvä elää yksin. Luomiskertomuksessa esitetään ihminen kolmen suhteen kautta: suhde Jumalaan, suhde toisiin ihmisiin sekä suhde luontoon. (Paarma 2001.)

Kun puhutaan ihmisen olevan luotu Jumalan kuvaksi, tulee ottaa huomioon myös sen merkitys pelastusopissa. Jumala antoi ainoastaan ihmiselle kyvyn olla suhteessa Jumalaan ja Jumalan kuva toteutuu täydellisessä suhteessa Jumalaan sekä huipentuu kuolemattomuudessa. Ihmisen ei ollut välttämätöntä rikkoa Jumalaa vastaan ja ottaa syntiä osakseen, mutta näin kävi. (McGrath 2011, 493.) Kristillisessä ihmiskuvassa erotetaan syntiinlankeemuskertomuksen avulla se, millaiseksi ihminen on luotu ja se millaiseksi ihminen todellisuudessa on tullut (Paarma 2001). Kristillisessä kasvatuksessa ja kristillisyydessä tulee korostaa ja muistaa anteeksianto ja sovinto, sillä Jumala armollaan on Jeesuksen Kristuksen kautta antanut ihmiselle synnit anteeksi (Riekkinen 2008, 88).

Kristillisen kasvatuksen pyrkimyksenä on, että ihminen löytäisi omasta kristillisestä uskostaan perustan, jonka varaan rakentaa oman elämänsä. Rakkaus on kristinuskon sekä kristillisen kasvatuksen päämäärä ja perusta. Rakkautemme Jumalaan näytämme pitämällä huolen luodusta. Kaikki luotu on hyvää, sillä Jumala oli tyytyväinen luomaansa. Kaikki luotu on tehty itsemme ja lähimmäistemme iloksi, joten meidän tulee pitää huoli niin itsestämme kuin lähimmäistämme, jotta kaikilla meillä on mahdollisuus ja oikeus nauttia luomisen lahjasta. (Riekkinen 2008, 91–92.)

Lähimmäisenrakkaus on kristinuskon perusta, mutta lähimmäisten auttaminen ja inhimillinen hyvyys ei ole pelkästään kristillinen arvo, vaan sitä esiintyy kaikkialla maailmassa uskontokunnasta riippumatta. Voimme kuitenkin löytää Raamatusta sekä kolminaisuuden näkökulmista useita tarkastelutapoja lähimmäisenrakkauteen, jotka ohjaavat toimimista lähimmäistä rakastaen kristillisyyden kautta. (Hukari 2007, 179) Ihmisen velvollisuus ja tehtävä on pitää Jumalan luodusta huolen, johon myös käsitys

diakoniasta perustuu. Diakonia on lähimmäisenrakkautta eli kristinuskon ydintä, jolloin lähimmäisen auttaminen kuuluu kaikille. (Latvus & Elenius 2007, 32.) Suomessa puhuttaessa diakoniasta verrataan sitä usein Raamatun kertomukseen Laupiaasta samarialaisesta (Luuk. 10:25–37), jossa Jeesus opettaa lähimmäisen auttamisesta. Diakonian perustana on muun muassa Jeesuksen opetukset, ja vertauksella laupiaaseen samarialaiseen Jeesus osoitti, että olemme lähimmäisiä toisillemme riippumatta etnisestä taustasta tai muista erottavista tekijöistä. (Sakasti i.a.)

Manzini Youth Care auttaa erityisesti köyhissä oloissa asuvia nuoria ja perheitä sekä yhteisöjä ja jakaa avullaan Jumalan osoittamaa lähimmäisenrakkautta. Organisaation työn taustalla auttaminen ei ole vain osa ammattia, vaan se toisen ihmisen näkemistä ja avun tarjoamista, se on elämäntapa. Toki organisaation toimintaa ohjaavat myös lainsäädännölliset seikat, mutta työ pohjautuu haluun auttaa hädässä ja avun tarpeessa olevia, joiden vuoksi työtä kehitetään jatkuvasti vastaamaan uusiin tarpeisiin.

7 NUORISOKODISTA ITSENÄISEMPÄÄN ELÄMÄÄN

7.1 Jälkihuolto vai integraatio?

Opinnäytetyötä aloittaessani kävin pohtimaan termejä, joita käytän englanniksi, sillä suurin osa työhön liittyvistä keskusteluista ja haastatteluista ja suurin osa materiaalista on ollut englanniksi. Englanninkielisiksi termeiksi valitsin *exit plan*, *aftercare*, *transition* tai *integration plan*, joita käytin toimiessani. Pohdin kuitenkin, mitä eroa käsitteillä on ja mikä olisi opinnäytetyöni kannalta paras. *Exit plan* käsitteenä liittyy niihin tukitoimiin ja valmisteluihin sekä niiden suunnitteluun, joita tehdään, kun nuori asuu vielä organisaation nuorisokodissa, mutta on siirtymässä pois. *Aftercare* käsitteellä tarkoitetaan niitä suunniteltuja tukitoimia, joita annetaan nuorelle sekä perheelle nuoren jo siirryttyä pois organisaation piiristä. *Transition* ja *integration plan* ovat käsitteenä ehkä laajempia kuin *exit plan* ja *aftercare* yksinään ja kattavat siis koko elämänmuutokseen liittyvän suunnitelman, ennen ja jälkeen integraation. *Transition* viittaa muutokseen ja siirtymiseen, ja se sopii hyvin käytettäväksi, kun puhutaan nuoren itsenäistymisestä ja elämänmuutoksesta. *Integration* viittaa enemmän nuoren yhdistämiseen ja liittämiseen ympäristöstä ja yhteisöstä toiseen. Käsite sopii mielestäni myös hyvin käytettäväksi termiksi, sillä prosessissa on myös tärkeää seurata, kuinka nuori sopeutuu ja hyväksyy elämäntilanteen kokonaisuutena.

Suomeksi olen valinnut käsitteeksi termin jälkihuolto, jota käytetään Suomen lastensuojelulaissa käsitteenä nuoren saamille tukitoimille itsenäistymisessä lastensuojelulain mukaisten palvelujen päättymisen jälkeen (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2015). Lisäksi käytän suomeksi myös termiä integraatio, jolla tarkoitetaan nuoren siirtymistä pois organisaation alta takaisin yhteisöön, joko perheen tai sukulaisten luo tai itsenäiseen elämään. Sosiaalisella integraatiolla voidaan tarkoittaa esimerkiksi yksilön sulauttamista yhteisöön ja erilaisia tukimenetelmiä joilla tarjotaan samantyyppiset mahdollisuudet ja oikeudet kaikille (United Nations Research Institute of Social Development 1994). Tässä työssä integraatio on käsitteenä jälkihuoltoa parempi, sillä opinnäytetyössä on keskitytty koko integraatioprosessiin. Erityisesti olen kiinnittänyt huomiota integraatioprosessiin valmistaviin tukitoimiin, jolloin jälkihuolto käsitteenä voi olla harhaanjohtava.

7.2 Jälkihuolto Suomessa

Jälkihuolto on lastensuojelulain mukainen lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelun tukitoimi (Araneva 2016, 239). Jälkihuoltoa käytetään Suomen lastensuojelussa sijaishuollon päättymisen jälkeen tai tukitoimena itsenäistymisessä ja itsenäistymisen tukemisessa, vaikkei ehdotonta jälkihuoltovelvollisuutta olisikaan (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2015; Lastensuojelulaki 417/2007 75§–77§). Suomessa jälkihuollosta ja sen sisällöstä määrätään lastensuojelulaissa luvussa 12 pykälissä 75–77. Kuntien velvollisuus on järjestää lainmukaista jälkihuoltoa, joka perustuu lapsen ja nuoren tarpeisiin asiakassuunnitelma huomioon ottaen. Jälkihuoltoon kuuluu lapsen tai nuoren tukemisen lisäksi myös vanhempien tai huoltajien tukeminen. Lain mukaan kuntien velvollisuus jälkihuollon järjestämisestä päättyy, kun lapsi tai nuori viiden vuoden jälkeen sijoituksen päättymisen jälkeen on ollut viimeksi lastensuojelun asiakkaana tai viimeistään nuoren täyttäessä 21 vuotta. (Lastensuojelulaki 417/2007 75§–77§.) Lain mukaan jokaiselle nuorelle on siis järjestettävä jälkihuollon tukitoimia, mutta nuorelle jälkihuolto on vapaaehtoista. Nuori voi siis kieltäytyä jälkihuollosta ja pyytää sitä milloin tahansa ennen täytettyään 21 vuotta. (Laaksonen 2004, 12.)

Lastensuojelun asiakassuunnitelmassa tulee myös huomioida perheen jälleenyhdistämiseen liittyvät tavoitteet. Sijaishuollossa jälleenyhdistäminen tulee huomioida ja vertailla sen tavoitteita ja lapsen edun suhdetta toisiinsa. Asiakassuunnitelmaan tulee kirjata tavoitteen toteutumisen edellytyksenä olevat muutokset, esimerkiksi lapsen kasvuolosuhteissa tai omassa käyttäytymisessä. Edellytettyjen muutosten nimeäminen ja konkretisoiminen edistävät jälleenyhdistämisen ja kotiutumisen mahdollisuutta. Tavoitteen toteutumiseksi lapsen ja vanhempien välistä suhdetta ja sen säilymistä tuetaan. (Araneva 2016, 254–255.)

Jälkihuoltosuunnitelma on yhdessä nuoren ja hänen asioistaan vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa laatima asiakassuunnitelma, jossa tulee käydä ilmi jälkihuollon tarkoitus ja tavoitteet sekä jälkihuollon tarve (Araneva 2016, 255, 385). Jälkihuollon tukitoimet voivat olla nuoren tulevaisuuden toiveiden ja tarpeiden yhdessä miettimistä sekä apua voimavarojen löytämiseksi ja tulevaisuuden suunnitteluun. Nuori voi tarvita apua asunnon etsimiseen, työ- tai opiskelupaikan hakemiseen, sekä opiskelun aloittamiseen, että niissä suoriutumiseen. Myös psykososiaalisen tuen antaminen,

säännöllinen tuki aikuiseen sijoituksen jälkeen ja mahdollisuus vertaistukiryhmiin osallistuminen sekä taloudellinen tuki ja rahankäytön suunnitteleminen voivat olla jälkihuoltoon liittyviä tukitoimia. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015.)

Myös Suomessa lastensuojelun jälkihuollon prosessin kehittämiseksi ja selkeyttämiseksi on havaittu tarvetta. Lastensuojelun keskusliiton jälkihuoltotyön avuksi julkaisema opas ”*Mikä jälki jää*” on kattava teos jälkihuoltoon liittyvistä perusteista ja menetelmistä. Oppaassa kerrotaan Valtiotalouden tarkastusviraston (2012) tekemän selvitysraportin osoittavan, että jälkihuollon järjestämiseen tulisi kiinnittää huomiota. Kunnat eivät tarjoa riittävästi yksilöllistä ja henkilökohtaista tukea, vaikka nuorten nähdään tarvitsevan sitä itsenäiseen elämään siirryttäessä. (Pukkio & Hipp 2016) Lapsiasiainvaltuutettujen toimiston julkaisun ”*Suojele unelmia, vaali toivoa*” mukaan jälkihuollossa tulisi kiinnittää huomiota jälkihuollon käytäntöjen yhdenmukaisuuteen, ettei kuntien resurssien takia jälkihuollon toteuttamisella olisi suuria eroja. Lisäksi jälkihuollon valmistelu tulisi aloittaa riittävän ajoissa. Myös lasten- ja nuorten sosiaaliseen verkostoon ja sen kartoittamiseen tulisi panostaa sekä olisi huolehdittava siitä, että jälkihuollon päätyttyä lapsella tai nuorella on joku aikuinen, johon voi ottaa yhteyttä. (Vario ym. 2012.)

Mikä jälki jää? teos määrittää jälkihuollon prosessin seuraavanlaisesti:

7.3 Jälkihuolto ja integraatio Manzini Youth Care -organisaatiossa

Swazimaan lastensuojelulaki ei velvoita samantyyppisiin toimiin jälkihuollon suhteen kuin Suomessa. Koistinen ja Tarkki (2011) ovat tehneet Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomin koulutukseen liittyvän opinnäytetyön lasten asemasta Swazimaassa ja kansalaisjärjestöjen roolista lastensuojelupalveluiden tuottajana. Työssään he osoittavat kansalaisjärjestöjen olevan merkittävässä roolissa lasten hyvinvoinnin edistäjinä ja lastensuojelu palveluiden tuottajina valtion vähäisten ja riittämättömien toimien vuoksi.

Organisaation toiminnan alusta asti tavoitteena on ollut integroida nuoret takaisin perheiden pariin, jos vain mahdollista. Sosiaalihuolto käy läpi nuorten perhetaustat, mutta monet nuoret eivät ole olleet yhteydessä perheisiinsä useisiin vuosiin ja kaikilla nuorilla ei edes ole elossa olevia sukulaisia. Tukeakseen ja säilyttääkseen nuorten perhesuhteita organisaatio tekee yhteistyötä nuorten ja heidän perheiden kanssa ja kannustaa lapsia ja nuoria vierailemaan perheiden luona lomien aikana. (Manzini Youth Care 2015.) Osa nuorista kuitenkin sanoo, etteivät pääse usein vierailemaan perheidensä luona, sillä heidän tulee itse kustantaa matkakustannukset.

MYC:n integraatioprosessin vaiheet:

Kun integraatioprosessista on päätetty, aloitetaan prosessin ensimmäinen vaihe, eli arviointi ja suunnittelu. Tässä tulee ottaa huomioon syyt, jonka vuoksi lapsi tai nuori on lähtenyt kotoa ja ottaa huomioon hänen tulevaisuuden suunnitelmat sekä kuunnella myös vanhempien tai huoltajan näkemyksiä. Jos lapsen tai nuoren ei ole mahdollista siirtyä takaisin perheen pariin, tehdään uusi suunnitelma integraatiosta ja käydään läpi muita vaihtoehtoja. (Manzini Youth Care i.a.b.) Työntekijät juttelevat nuoren sekä vanhempien kanssa ja kertovat heille tulevasta integraatiosta. Nuorten odotetaan keskustelevan asiasta perheen ja sukulaisten kanssa, jonka jälkeen he tapaavat yhdessä organisaation työntekijöitä ja keskustelevat heidän näkemyksistään ja toiveistaan integraation suhteen. Vaikka nuori ei haluaisi tai ei ole mahdollista muuttaa takaisin perheeseen tai sukulaisten luokse, on silti tärkeää keskustella myös heidän kanssaan ja käydä läpi vaihtoehtoja, sillä perhe ja sukulaiset kuuluvat silti tärkeään tukiverkostoon itsenäisessäkin elämässä.

Kuten aiemminkin mainittu, nuoret jotka huonojen arvosanojen takia eivät etene seuraavalle luokka-asteelle, saavat mahdollisuuden osallistua ammattiin valmentavaan koulutukseen ja samalla heidän kanssaan aloitetaan integraatioprosessin valmistelu ja suunnittelu (Manzini Youth Care i.a.b). Organisaation työntekijät kuvailivat, että ideaali tilanne integraatiolle on, kun nuori aloittaa lukio-opintojen viimeisen vuoden. Koulusta

valmistumisen jälkeen nuori voi olla kuusi kuukautta nuorisokodissa, jolloin hän voi hakea töitä ja tehdä säästöjä, jonka jälkeen nuori siirtyy takaisin perheeseen ja halutessaan nuori voi osallistua ammattiin valmentaviin kursseihin.

Nuoren siirtyessä takaisin perheeseen, Manzini Youth Care avustaa tarvittaessa koulumaksuissa ja terveyden huollon kustannuksissa kahden vuoden ajan ja antaa tarvittaessa lahjoituksina saatua riisiä. Kahden vuoden ajan sosiaalityöntekijä tekee myös säännöllisiä käyntejä kotona ja koulussa. (Manzini Youth Care 2015.) Monet nuorista ovat asuneet pitkään organisaation nuorisokodeissa ja heillä on vahvat suhteet muiden nuorten sekä työntekijöiden kanssa, joten lomien aikana nuorella on mahdollisuus vieraillla nuorisokodeissa (Manzini Youth Care i.a.b).

Organisaatiossa tunnistetaan, että perheiden yhdistämiseen liittyy silti haasteita, sillä köyhyys ja nuorten hyväksikäyttö ovat suurimmat syyt, joiden takia nuoret ovat päätyneet kaduille. Monet perheet elävät valtion pienellä avustuksella, ja on vaikea ottaa lapsia takaisin niihin oloihin. Toisena haasteena on se, että nuorilla ei ole elossa olevia lähisukulaisia. Monet kuolemantapaukset liittyvät maan suureen HIV/AIDS tilanteeseen. (Manzini Youth Care 2015.)

Omien havaintojeni pohjalta perheeseen integroiminen on saanut myös hyvin negatiivisen leiman, sillä nuori joka toistuvasti saa huonoja arvosanoja koulussa, lopettaa koulun eikä näytä motivaatiota opiskeluun tai ammatilliseen valmennukseen siirretään takaisin perheiden tai sukulaisten luo. Tarvittaessa nuori voidaan ottaa myöhemmin myös takaisin organisaation piiriin, mutta nuoren odotetaan näyttävän vastuullisuutta ja motivaatiota. Ei ole kyse, ettei kaikki nuoret haluaisivat olla perheidensä parissa, mutta heillä on ollut syy minkä vuoksi he ovat päätyneet organisaation piiriin, eikä asiat kotiyhteisössä ole muuttuneet. Nuorisokodeissa vallitsevana asenteensa on myös, että heitä ei auteta eikä tueta organisaatiosta lähtemisen jälkeen, joten heistä tuntuu, että heidät ”heitetään pihalle” ja unohdetaan välittämättä oloista, joihin he päätyvät.

Paperilla suunnitelman peruseriaatteet tulevat esille: nuoren ja perheen kuuleminen, kotiolosuhteiden ja taustojen huomiointi ja varsinaiseen integraatioon valmistautuminen ja elämäntaitojen opettelu. Käytännön toteutus ei kuitenkaan toimi suunnitelman lailla, vaan tarvitsee paljon kehittämistä sekä yhteistyötä organisaation työntekijöiden välillä ja

organisaation sekä perheiden ja nuorten välillä. Jälkihuollon tulisi käytännön tasolla olla yhtenäisempi sekä selkeämpi kokonaisuus ja etenkin integraatioon valmistautumiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota ja käyttää enemmän resursseja. Vaikka paperilla peruseriaatteet tulevatkin hyvin esille, on teksti hyvin yleistävää, eikä kerro tarkemmin organisaation toimintatavoista ja –periaatteista. Lisäksi dokumentoiminen ja kirjaaminen ovat hyvin puutteellista.

7.4 Phumelela-projekti

Phumelela-projekti on englantilaisten Joyce Gallien ja hänen poikansa Luke Gallien suunnittelema projekti Manzini Youth Care:n nuorisokodeista pois muuttaneille nuorille, joiden sopeutuminen yhteisöön on tuottanut haasteita. Sen tarkoitus on antaa näille nuorille uusi mahdollisuus. Joyce ja Luke Gallie ovat tehneet pitkään töitä Manzini Youth Care:n hyväksi ja he tulivat vierailemaan Swazimaassa oman harjoitteluni loppupuolella käynnistääkseen tätä projektia. Aikaisemmin kuvatessaan dokumenttia organisaatiosta lähteneistä nuorista, he näkivät monia nuoria pärjäävän elämässään hyvin. Samalla he huomasivat kiireellisen avun tarpeen niille nuorille, joiden sopeutuminen ei ole onnistunut ja he ovat muun muassa palanneet kaduille, mistä heidät on lapsena otettu organisaation suojiin. He ovat keränneet rahaa projektia varten, millä on palkattu muun muassa sosiaalityöntekijä, uraneuvoja sekä psykologi työskentelemään näiden nuorten rinnalla ja auttamaan heitä löytämään omat vahvuudet ja kehittämään omia taitoja ja luomaan tasapainoinen elämä. (Phumelela Project i.a.)

Phumelela-projektin tarpeesta voimme nostaa kysymyksen MYC:n integraatioprosessin toimivuudesta ja sen kehittämisen ajankohtaisuudesta. Phumelelan avulla vastataan niihin tarpeisiin, joita nämä nuoret olisivat tarvinneet jo ennen nuorisokodeista lähtemistä. Organisaation toimintaa tulisi kehittää, jotta tarve tämän kaltaiselle projektille organisaatiosta pois lähteneille nuorille voidaan minimoida.

8 HANKKEEN SUUNNITTELU JA TAVOITTEET

Vuoden 2015 syksyllä, kansainvälisen vaihdon aikana Swazimaassa, Manzini Youth Care:ssa heräsi keskustelu jälkihuollosta ja integraatioprosessista sekä sen haasteista. Vuoden vaihteen tienoilla opinnäytetyö aiheita mietittäessä päädyimme ohjaajani kanssa integraatioprosessin toiminnan tarkasteluun, sillä se oli ajankohtainen aihe ja vastasi myös omaa kiinnostustani. Keväällä 2016 palasin Swazimaahan suorittamaan työyhteisöt ja kehittäminen -opintokokonaisuuteen kuuluvaa harjoittelua ja tein opinnäytetyöni kehittämisprojektina. Diakin opinnäytetyöt ovat luonteeltaan tutkimus- tai kehittämispainotteisia. Tämä opinnäytetyö on kehittämispainotteinen opinnäytetyö. Kehittämishankkeen tavoitteisiin kuuluu käytäntöjen, palveluiden, tuotteiden yms. kehittäminen tai suunnittelu työyhteisössä. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010.)

Manzini Youth Caren toiminnan alusta saakka on ollut tavoitteena integroida nuoret takaisin perheiden luo. Organisaatiolla on jälkihuolto-ohjelma, mutta siihen liittyy monia haasteita, jotka liittyvät perheiden yhdistämiseen sekä integraatiota kohtaan oleviin asenteisiin. Nuorisokodeissa elävien 18 vuotta täyttäneiden määrän kasvun vuoksi integraatioprosessin kehittäminen olisi hyvin tärkeää. Myös edellä mainittu Phumelela-projekti nostaa esiin integraatioprosessin haasteet ja kehittämistarpeen organisaatiossa. Nuoret, jotka asuvat sijoitettuna nuorisokoteihin, kohtaavat muita nuoria suuremmalla todennäköisyydellä haasteita elämänmuutoksissa sekä itsenäistymisessä. Sen vuoksi nämä nuoret tarvitsevat myös enemmän tukea ja ohjausta siihen, mitä on elämä nuorisokotien ulkopuolella (Garira, henkilökohtainen tiedonanto 23.6.2016).

Projektini tarkoituksena oli tarkastella Manzini Youth Care -organisaation integraatioprosessia ja sen toimivuutta nuorten tarpeiden näkökulmasta. Integraatioprosessin tarkoituksena on valmistella ja tukea nuorisokodista pois muuttavaa nuorta perheineen muuttuvassa elämäntilanteessa, mutta tässä prosessissa on tunnustettu olevan haasteita. Integraatioprosessi kuuluu kaikille lapsille ja nuorille, jotka lähtevät nuorisokodeista, mutta tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella integraatioprosessia erityisesti vanhimpien nuorten ja nuorten aikuisten näkökulmasta.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli tuoda esille kehityskohteita ja luoda kehittämistyötä tukevaa materiaalia työntekijöiden käyttöön. Saavuttuani takaisin Swazimaahan ja Manziniin kävin suunnittelemaan, miten saavuttaisin opinnäytetyöni tavoitteita ja miten saisin tietoa integraatio prosessista. Koska tavoitteeni on kehittää palveluja vastaamaan nuorten tarpeita, halusin kuulla nuorten kokemuksia ja suunnittelin toteuttavani haastatteluja nuorille, jotka ovat käyneet läpi integraatio prosessin.

Integraatio prosessin läpi käyneiden nuorten haastattelujen sekä nuorten kanssa työskentelevien työntekijöiden, että vapaaehtoisten kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta suunnittelin materiaaleihin sisällön runkoa. Kirjoitin integraatio-oppaan, jonka tarkoituksena on perustella sekä tukea havaitsemiani kehitysideoita. Tarkoitus oli myös saada integraatio-oppaasta sekä kehitysehdotuksista tiivis kokonaisuus, jotta organisaatio ja työyhteisö eivät kokisi kehittämisprosessin aloittamista liian työllistävänä tai liian suurena kynnyksenä.

Varsinainen työn kehittäminen ja vastuu sen toteutuksesta ja arvioinnista jää työyhteisölle itselleen, sillä aikataulujen ja resurssien vuoksi ei olisi ollut realistista aloittaa työn kehittämis- ja arviointiprosessia opinnäytetyöni nimissä. Realistisin tavoite on antaa kehitystyötä tukevaa materiaalia ja havaintoja integraatioprosessin haasteista sekä kehitysideoita. Toki kehittämisprosessissa mukana oleminen ja prosessin arvioiminen olisi ollut oman työn ja mikä tärkeintä, organisaation työn kannalta paljon parempi.

Opinnäytetyön tekijänä toivon, että organisaatio käyttäisi antamiani kehitysideoita ja materiaaleja. Toiminnan kehittämisen ja sen onnistuvuuden olennainen osa on työyhteisön motivaatio työn kehittämiseen. Oma havaintoni on, etteivät kaikki organisaatiossa ole valmiita myöntämään integraatioprosessin toiminnan kehittämisen tarvetta. Vaikka tarve muutokselle on, ja osa kehittämiskohteista vaatii suurempaa työtä, ovat omat tavoitteeni täyttyneet, jos heille antamani materiaalit herättävät edes vähän keskustelua ja saavat aikaan edes pieniä muutoksia.

9 HANKKEEN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa kerron hankkeen toteutukseen liittyneistä vaiheista. Keskeistä kehittämistyön osalta oli saada monipuolista tietoa siitä, miten integraatio prosessi toimii. Tämän vuoksi hyvin suuressa osassa hankkeen toteuttamista on haastattelut ja niiden tulokset. Haastatteluiden kautta esille nousseet asiat tukevat myös omia havaintojani, joiden pohjalta tein materiaalia tukemaan organisaation työn kehittämistä.

9.1 Haastattelujen toteutus

Osana kehittämisprojektiani toteutettiin haastattelu niille nuorille, jotka ovat jo siirtyneet pois organisaation piiristä ja käyneet läpi integraatioprosessin. Ensin suunnitelmana oli toteuttaa kysely, mutta sen toteuttaminen ei monista haasteista johtuen olisi ollut toimiva, joten päätimme toteuttaa kyselyn haastatteluina. Jotta voidaan tehdä haastattelukyselylomake, tulee kartoittaa, mitä tietoa haastattelulla halutaan kerätä. Lomakkeen ei tule olla sattumanvarainen, vaan tarkkaan mietitty ja jäsennelty kokonaisuus. (Likitalo & Rissanen 1998, 26) Haastattelulomake (liite 3) suunniteltiin yhteistyössä organisaation sosiaalityöntekijän ja haastatteluissa avustaneen työntekijän kanssa.

Haastattelu oli puolistrukturoitu haastattelu, johon kuuluu avoimia sekä vaihtoehto kysymyksiä. Joissain lähteissä puolistrukturoitua haastattelumenetelmää kutsutaan myös teemahaastatteluksi, joka on strukturoidun lomakehaastattelun ja avoimen haastattelun välimuoto. Puolistrukturoiduissa haastatteluissa sekä teemahaastatteluissa aihealueet ja teemat ovat ennalta valittu ja kysymykset voivat olla valmiina, mutta niiden muoto ja järjestys voivat muuttua haastattelun mukaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 202–204; Hirsjärvi & Hurme 2001, 47–48.)

Haastatteluiden avulla pyrittiin keräämään tietoa, miten organisaatio tuki nuoria ennen ja jälkeen integraation sekä miten he prosessin kokivat. Kysyin myös, minkälaista apua ja tukea he olisivat kaivanneet ja odottaneet integraatioprosessin aikana sekä sen jälkeen. Lisäksi keräsin taustatietoa siitä, mitä nämä nuoret nykyään tekevät ja miten he ovat elämässään pärjänneet: minkälaisia haasteita he ovat kohdanneet sekä miten he ovat

saavuttaneet tavoitteitaan. Taustatiedolla oli tarkoitus saada näkemys siitä, miten nuorten elämäntilanteet ovat muuttuneet. Analysoidessa vastauksia Webropol palvelun avulla, vertasin vastausten suhteita toisiinsa: esimerkiksi heidän kokemuksensa integraatioprosessista ja heidän tavoitteensa elämässään suhteessa heidän elämäntilanteeseensa integraatioprosessin jälkeen sekä nykyään. Haastatteluiden avulla sain mielipiteitä ja kokemustietoa siitä, miten integraatioprosessi nuorten näkökulmasta organisaatiossa toimii ja tätä tietoa voi käyttää organisaation toiminnan kehittämisessä. Haastatteluiden tulokset tukivat tekemiäni havaintoja ja toimivat pohjatietona kehittämiskohteita arvioidessa.

Haastateltaville kerrottiin, mitä varten haastattelut tehdään sekä kerrottiin vastausten olevan ainoastaan minun, ohjaajani ja tulkkauksessa apunani olleen työkaverin luettavissa. Haastateltavat saivat halutessaan ensin nähdä kysymykset, ja heille kerrottiin myös, että kysymyksiin vastaaminen on vapaaehtoista. Haastatteluissa minua avusti organisaation paikallinen työntekijä, joka tulkkasi tarvittaessa kysymykset haastateltaville tai selitti, mitä kysymys tarkoittaa. Hän myös käänsi haastateltavien vastaukset minulle siSwatista englanniksi.

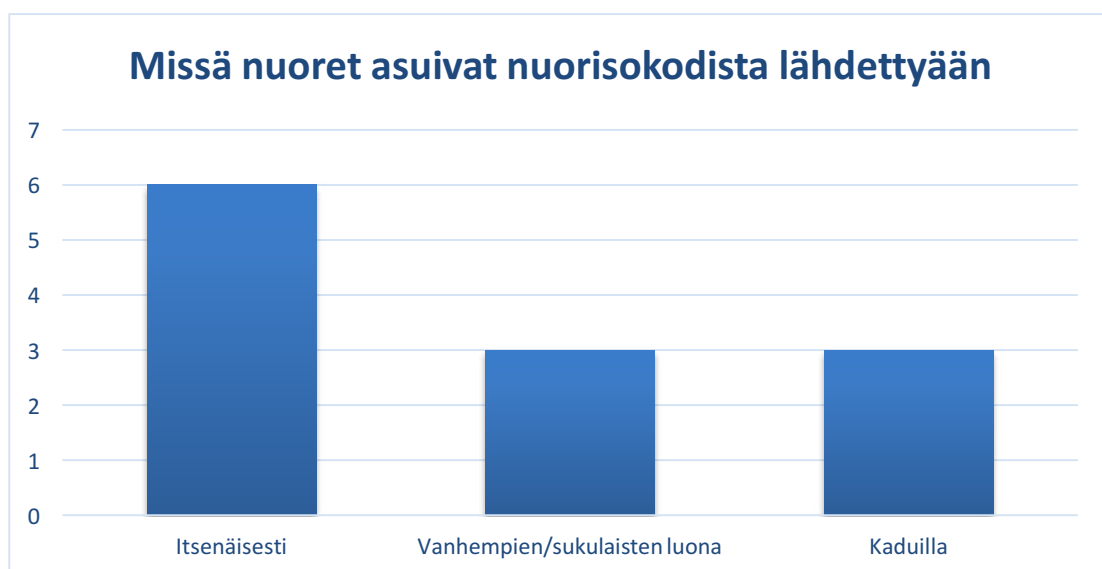
9.2 Haastatteluiden tulosten yhteenveto

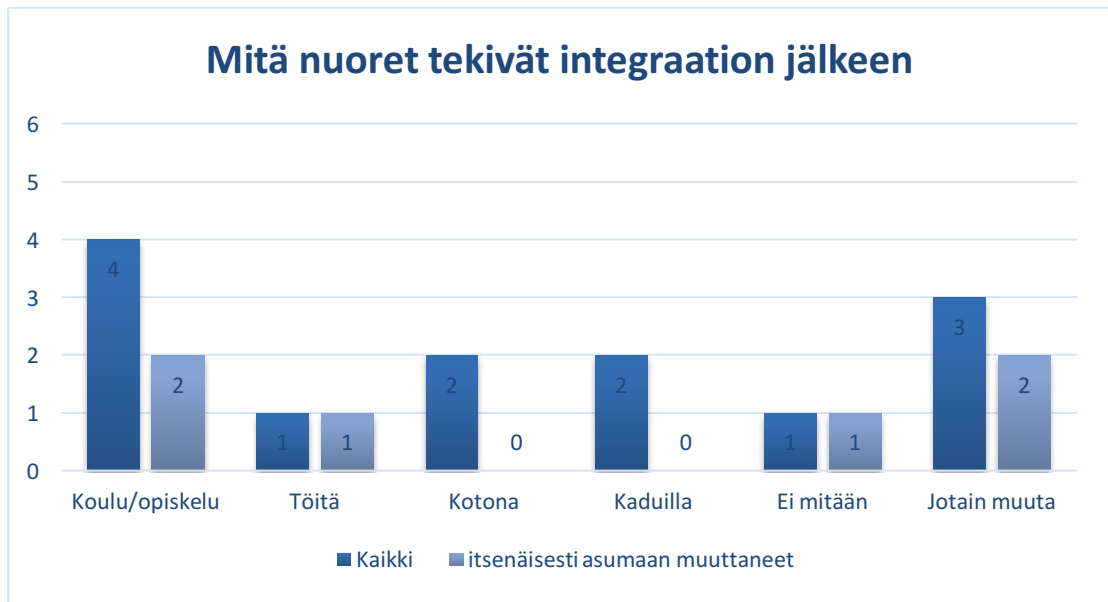
Tehtyäni haastattelut kokosin kaikki haastatteluiden paperilomakkeiden vastaukset Webropol palveluun tekemälleni lomakkeelle. Webropolin kautta on helpompi tarkastella ja vertailla vastauksia ja niiden suhteita toisiinsa.

Haastatteluihin osallistui kaksitoista 21–33-vuotiasta miespuolista henkilöä, jotka ovat lähteneet organisaation piiristä vuosien 2007 ja 2013 välillä. Kaikki vastanneet olivat siis miehiä, sillä organisaation piirissä enemmistö on sukupuoleltaan miehiä. Vastausryhmä jäi myös hyvin pieneksi, sillä apunani tulkkauksessa ollut työkaveri ei omien töidensä osalta päässyt aina sovittuina aikoina ja yhden haastattelun tekemiseen meni tunnista puoleentoista tuntia. Mutta myös nämä vähäiset haastattelut antavat tärkeää tietoa projektin sekä organisaation työn kehittämisen kannalta.

Vastaajista 11 sanoi perheensä tai sukulaistensa olevan yhä elossa, mutta vain yksi vastanneista asui heidän luonaan. Puolet vastanneista muuttivat asumaan itsenäisesti nuorisokodista lähdettyään, neljäsosa asui perheen tai sukulaisten luona ja neljäsosa joutui takaisin kaduille. Nuorisokodista kaduille muuttaneet asuivat kaikki itsenäisesti haastatteluiden aikaan, mutta kaksi heistä ei ollut löytänyt töitä, ja yksi heistä oli jatkanut peruskoulu opintoja. Seitsemän vastanneista on jossain vaiheessa organisaatiosta lähdettyään asunut kaduilla ja vastanneista kaksi asui haastattelua toteutettaessa kaduilla. Vastaajamäärään nähden se on paljon ja kulttuuriset haasteet tiedostaen kaduilla eläminen on yleistä ja myös iso haaste organisaation toimintaa ajatellen.

Neljä nuorista jatkoi koulunkäyntiä integraation jälkeen, joista kaksi oli itsenäiseen elämään muuttaneita. Yksi nuorista löysi integraation jälkeen töitä, ja muutti itsenäiseen elämään. Yksi itsenäisesti asumaan muuttaneista nuorista ei integraation jälkeen tehnyt mitään, ja asui haastatteluita toteutettaessa kaduilla.

Viisi vastanneista ovat käyneet vain peruskoulua vastaavan primary schoolin, eikä suurin osa ole käynyt tätä kouluastetta loppuun saakka. Vastanneista viisi on päässyt lukiota vastaavan koulutuksen ensimmäiselle tai toiselle luokka-asteelle sekä kaksi opiskellut ”college” ja ”university” tason koulutusta. Kaksi peruskoulun kesken lopettanutta on käynyt ammattiin valmentavan koulutuksen. Kuusi vastaajista kertoo, ettei tehnyt mitään tai etsi töitä haastattelujen toteutuksen aikaan. Yksi vastanneista kävi peruskoulua, yksi opiskeli paikallisella college kampuksella, kolme työskenteli kaduilla itsenäisesti ja yksi vastanneista toimi palkkatöissä kansalaisjärjestöllä.

Kysyttäessä elämän tavoitteista, vastaajista yhdeksän kertoi tavoitteidensa liittyvän opiskeluun ja koulutukseen: saisi hyvät arvosanat, valmistuisi koulusta, pääsisi jatko opiskelemaan tai saisi tutkinnon ja pätevyyden jolla työllistyä. Kolme vastanneista tunsivat saavuttaneensa tavoitteitaan elämässä nuorisokodista lähtemisen jälkeen. Vaikka suurin osa vastanneiden tavoitteista liittyi opiskeluun ja koulutukseen, vain yksi tavoitteitaan saavuttaneista on kouluttautunut ja oli palkkatöissä. Elämässä voi kuitenkin olla paljon erilaisia tavoitteita, ja vaikka he eivät kaikki ole palkkatöissä ja kouluttautuneita, he silti kokevat saavuttaneensa joitain tavoitteitaan elämässään. Vastaajista kahdeksan sanoi, että tavoitteet elämälle ovat muuttuneet nuorisokodista lähtemisen jälkeen, ja kaikilla vastanneista syy liittyi koulujen keskenjääntiin tai koulutuksen puutteeseen.

Kaksi kolmasosaa haastateltavista ei tiennyt, että heidät tullaan integroimaan, eikä kukaan vastanneista ei saanut minkäänlaista valmennusta integraatioon tai siihen, mitä elämä on sen jälkeen. Kuusi vastaajista kertoi, ettei organisaatio tukenut heitä millään tavalla integraatioprosessin aikana. Vastaajista kolme kertoi saaneensa mahdollisuuden jatkaa koulunkäyntiä tai parantaa kouluarvosanoja, yksi sanoi saaneensa perustarpeita (ruokaa, vaatteita) sekä yksi kertoi saaneensa mahdollisuuden työskennellä yliopiston lomien aikana organisaatiolla ja hän sai tarvittaessa taloudellista tukea. 11 vastanneista olivat kuitenkin tyytyväisiä tukeen ja apuun jota organisaatiolta kaikkiaan ovat saaneet. Monet vastanneista kertovat, että ovat tyytyväisiä, sillä asuminen nuorisokodeissa on mahdollistanut heille koulunkäynnin ja opiskelun, sekä suojan ja perustarpeet, joita heillä ei välttämättä perheidensä luona olisi ollut.

Tuki, jota haastateltavat odottivat, liittyi monella taloudelliseen tukeen, mutta myös jatkokoulutuksen tutkintomaksuihin. On ymmärrettävää, että organisaatio ei voi maksaa jokaiselle nuorelle asuntoa ja antaa rahaa itsenäisen elämän aloittamiseen, mutta osa nuorista olisi toivonut enemmän tukea siihen, miten löytää työ, jotta pystyy elättämään itsensä ja jotta pärjäisi paremmin itsenäisessä elämässä ja jotta saisi tuloja. Haastateltavat nuoret kertoivat, että olisivat kaivanneet rahallisen tuen lisäksi enemmän myös perustarpeita, kuten vaatteita ja ruokaa. Suurin osa kuitenkin odotti organisaation valmistavan heitä enemmän kohtaamaan ulkomaailman ja todellisuuden. Yksi vastanneista kertoi myös, että itsenäiseen elämään astuminen on iso muutos, ja psykologiselle tuelle voisi olla apua, koska on pelottavaa kohdata itsenäinen elämä yksin.

Haastateltavat ovat kohdanneet haasteita yhteisöön ja todellisuuteen sopeutumisessa. Monet heistä eivät tieneet, miten hakea töitä tai miten kirjoittaa cv. Suurin osa haastateltavista ei ollut valmistunut peruskoulusta, joten töiden etsiminen ja töiden saaminen on ollut haastavaa. Myös sairaudet ovat vaikeuttaneet muun muassa töiden etsintää, joka taas vaikuttaa tulojen kautta ravinnon laatuun. Yksipuolinen ja heikko ravinto voi heikentää terveydentilaa. Ilman töitä tulot eivät ole suuret, ja rahat eivät aina riitä elämiseen. Muutama haastateltavista kertoo myös olleensa vankilassa, ja sieltä päästessään asiat muuttuvat ja kaikki pitää aloittaa alusta.

9.3 Kehitystyötä tukevan materiaalin kokoaminen

Edellä mainittujen haastatteluiden lisäksi keskustelin myös niiden nuorten kanssa, jotka ovat parhaillaan vanhimmille nuorille tarkoitettussa nuorisokodissa, Sikhunyanassa. Keskustelin heidän kanssaan heidän näkemyksistään integraatioprosessista ja myös heidän toiveistaan, odotuksistaan sekä tavoitteistaan. Nämä keskustelut vahvistivat omia havaintojani ja haastatteluista saamiani näkökulmia, mutta lisäksi muistuttivat minua myös nuorten omasta vastuusta ja aktiivisuuden tärkeydestä prosessissa.

Lisäksi tutustuin muutamiin muiden organisaatioiden ja tahojen tekemiin jälkihuoltomalleihin, tutkimuksiin jälkihuollon toteutuksesta ja merkityksestä. Etsin ja tutustuin myös muihin materiaaleihin, jotka ovat tarkoitettu tukemaan sijoituksesta pois siirtyvää nuorta sekä heidän kanssaan työskenteleviä työntekijöitä. Muun muassa FosterClub on julkaissut verkossa Transition Toolkit nimisen oppaan, jonka avulla voi seurata prosessin etenemistä ja pohtia, onko nuorella tarvittavia elämäntaitoja. Opas sellaisenaan ei toimi Swazimaan ja Manzinin kontekstissa, mutta on hyvä malli ja avuksi toiminnan kehittämisen suunnitteluun. Tämän lisäksi apua ja vinkkejä löytyi Etelä-Afrikassa toimivan Mamelani projektin kautta tehdystä vihkosesta ”Transitional support programmes for the children and youth care sector”, joka on myös löydettävissä netissä.

Kysyin myös organisaation työntekijöiltä heidän näkökulmiaan siitä, mitkä asiat ovat tärkeitä ottaa huomioon, kun nuori on siirtymässä pois nuorisokodista ja minkälaisia kulttuurillisia seikkoja tulee huomioida kehitysideoita kootessa. Lisäksi harjoittelun aikana havainnoin paljon organisaation toimintaa ja menettelytapoja sekä asenteita, jotka antavat näkökulmaa haastatteluiden rinnalla. Työntekijöiden haastattelut ja yhteistyö heidän kanssaan on antanut monipuolista kuvaa siitä, miten he haluaisivat integraatioprosessin toimivan. Haastatteluiden, omien havaintojen, organisaation tarpeen sekä esimerkkien pohjalta oli hyvä koota kehitysideoita ja esimerkkejä, joiden avulla työntekijät voivat yhteistyössä kehittää integraatioprosessia kulttuurin ominaispiirteiden ja organisaation sekä erityisesti nuorten tarpeiden mukaiseksi.

Havaitsemistani kehittämiskohteista ja kehitysideoista laadin asiakirjan (liite 4.) joka lähetetään organisaatioon opinnäytetyöprosessin lopussa. Integraatio-oppaaksi

nimeämäni asiakirja sisältää integraatioprosessiin liittyviä perustietoja, kuten prosessin vaiheet ja perustelut, minkä vuoksi prosessiin on kiinnitettävä huomiota. Teoriapohja vahvistaa ja tukee asiakirjan lopussa olevia organisaation integraatioprosessissa esille nousseita haasteita ja kehityskohteita. Lisäksi huomattessani kirjaamisen ja raportoinnin puutteellisuuden, suunnittelin integraatioprosessia varten kaksi lomaketta: toinen lomake integraatioprosessin suunnittelua varten (liite 1.) ja toinen lomake sosiaalisten verkostojen kartoittamiseen (liite 2.).

Peruslähtökohtana integraatioprosessille on, että nuoret tulee tehdä tietoisiksi suunnitteilla olevasta integraatiosta hyvissä ajoin, jotta heitä voidaan tukea ja valmistella elämänmuutokseen ja jotta he pystyvät itse valmistautumaan ja prosessoimaan asiaa. Työntekijöiden kanssa keskustellessa he kertoivat tämän kuuluvan osaksi integraation ensimmäisiä vaiheita, mutta kokemus haastatelluilla nuorilla oli eri, sillä suuri osa haastatelluista ei tiennyt ennalta integraatioprosessista. Nuorisokodeissa nuoret tiesivät, että heidän osaltaan integraatioprosessia on jo suunniteltu, mutta he kokivat, ettei heitä auteta tai tueta tarpeeksi tässä prosessissa eikä heidän tarpeitaan oteta huomioon yksilöllisesti. Tähän liittyen halusin puuttua myös työn kirjaamiskäytänteisiin sekä raportointiin ja otin asian esille työyhteisössä.

Tekemäni haastattelu osoitti, että suurin osa vastanneista oli muuttanut suoraan nuorisokodista lähdettyään tai myöhemmin sen jälkeen asumaan itsenäisesti. Myös nuorisokodeissa olevien vanhempien poikien kanssa keskustellessa nousi esille, että suurin osa haluaa nuorisokodista lähdettyään muuttaa asumaan itsenäisesti. Kuten organisaatiossa työskentelevä sairaanhoitajakin sanoi, että nuorisokodeissa asuvat nuoret kohtaavat suuremmalla todennäköisyydellä haasteita yhteisöön sopeutumisessa ja elämässä nuorisokotien ulkopuolella, myös haastatteluissa tuli ilmi, että nuoret kokivat haasteena yhteisöön sopeutumisen ja itsenäisen pärjäämisen. Haastatteluiden kautta nousi myös esille, että nuoret kokevat, etteivät ole saaneet riittävästi tukea ja ohjausta elämäntaitoihin ja elämänhallintaan, joka tukisi itsenäistä pärjäämistä ja sopeutumista yhteisöön.

Nuoruus on jo itsessään muutoksen aikaa kohti aikuisuutta. Tämä voi olla haasteellista kelle tahansa nuorelle, mutta erityisesti nuorisokodeissa tai muissa sijoituskodeissa asuville nuorille aikuistuminen ja siihen kuuluva itsenäistyminen voi olla vaikea ja

pelottava vaihe elämässä. Nuorilla ei välttämättä ole samanlaista sosiaalista verkostoa nuorisokodin ulkopuolella, joka tukee nuorta elämänmuutoksessa. Muun muassa itsenäistä elämää tukevalla tiedolla ja elämäntaidoilla, vahvalla suhteella työntekijöihin, perheeseen ja muihin turvallisiin aikuisiin sekä omalla aktiivisuudella nuori saa hyvät lähtökohdat aikuistumiseen. (Children's Bureau 2013) Nuorten elämäntaitojen kehittämiseen sekä integraatioprosessiin valmistautumiseen on tärkeä kiinnittää huomiota, jotta nuoret saavat hyvät mahdollisuudet elämönhallintaan ja tasapainoiseen arkeen. Lisäksi on tärkeää tukea nuoria huolehtimaan perhesuhteistaan, jotta nuorella on ympärillään sosiaalinen verkosto, jolta saada myös tukea ja kannustusta elämänmuutoksissa ja arjessa.

Organisaation sairaanhoitajalla, joka myös suunnittelee työpajoja ja valmennusta nuorille ja työskentelee hyvin lähellä nuorisokodeissa asuvien nuorten kanssa, on paljon hyviä ajatuksia integraatioprosessin kehittämiseen. Hänen mielestään nuorten elämäntaitojen kehittämiseen pitäisi myös kiinnittää nykyistä enemmän huomiota, ja se pitäisi ottaa huomioon vuosittaisessa suunnitelmassa. Elämäntaitojen kehittäminen ei ole tärkeää vain niille nuorille, jotka ovat siirtymässä pois nuorisokodeista, vaan kaikille nuorille, sillä kaikki lapset ja nuoret ovat jossain kohtaa elämänsä siirtymässä pois organisaation alta, ja tarvitsevat näitä taitoja. Nuoret, jotka asuvat nuorisokodeissa saavat myös eri tavalla arjessa mahdollisuuksia oppia joitain elämäntaitoja kuin nuoret, jotka elävät perheissä. Organisaatiossa tulisi siis kehittää tarkempi ohjelma ja toimintasuunnitelma, jolla varmistetaan ja tuetaan yksilön elämäntaitojen ja elämönhallintataitojen kehittymistä sekä yksilön valmiuksia itsenäiseen elämään. Tätä voi toteuttaa esimerkiksi säännöllisten työpajojen muodossa, jossa käydään läpi aihealueita, jotka ovat tärkeitä. Tällä hetkellä työpajoja on harvassa ja apua saa lähinnä kysymällä tai vaikeuksien ilmetessä.

Elämäntaitojen opetteleminen on myös tulevaisuuden haasteiden ja mahdollisten ongelmien ennaltaehkäisyä. Lisäksi on tärkeää kohdata nuoret yksilöinä ja heidän yksilölliset tarpeet ja taidot huomioiden. Paikallista kontekstia ajatellen tärkeitä nuorten kanssa käytäviä aiheita on talouden hoitoon ja rahan käyttöön liittyvät asiat, koulutusmahdollisuudet, työnhakuun liittyvät asiat sekä myös vahvistaa nuorten identiteettiä ja nuoren kognitiivisia sekä sosiaalisia taitoja, kuten kriittistä ajattelua, ongelman ratkaisutaitoja ja ilmaisutaitoja. Myös yrittäjyyteen liittyvät mahdollisuudet koen tärkeinä keskustella nuorten kanssa, sillä maan työllisyystilanteen huomioon ottaen

monille ainoa tai paras vaihtoehto on yrittäjäyys ja itsensä työllistäminen. Valmennuksessa ja elämäntaitoja opetellessa olisi hyvä käydä myös läpi nuorten kanssa, mitkä asiat heitä mietityttää yhteisöön sopeutumisessa, mitkä asiat pelottavat tai jännittävät sekä mitkä asiat tuntuvat vaikeilta. On hyvä käydä läpi niitä haasteita, joita tiedetään, että monet ovat kohdanneet ja joita he voivat mahdollisesti kohdata elämässä. Jo asioista puhuminen ja keskusteleminen valmistaa nuoria kohtaamaan mahdollisia haasteita ja muutoksia elämässä.

Oma havaintoni on, että monet integraatioprosessissa olevista nuorista sekä haastattelemistani jo nuorisokodeista pois muuttaneista nuorista odottavat organisaation tarjoavan heille kaiken valmiina; asunnon, työn sekä perustarvikkeet. Onko kyse siitä, että nuoret eivät osaa ottaa vastuuta omasta elämästä, koska eivät tiedä miten toimia vai onko kyse vain laiskuudesta? Huomasin joidenkin työntekijöiden puhuvan nuorten laiskuudesta ja saamattomuudesta sekä kuinka he eivät osaa ottaa vastuuta omasta elämästään. Nuorisokodeissa asuvat nuoret ehdottomasti tarvitsevat enemmän elämäntaitojen harjoittelua ja vastuun ottamista, jotta heillä on varmasti taitoja pärjätä myös nuorisokotien ulkopuolella. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö nuorilla olisi taitoja ja etteivätkö he voisi pärjätä itsenäisessä elämässä, mutta yleisesti elämäntaitojen kehittäminen ja siihen osa-alueeseen panostaminen organisaation työssä on hyvin tärkeää. Osa nuorista suhtautuu myös välinpitämättömästi integraatioprosessiin, sillä ovat tottuneet nuorisokodin olevan varma turva; katto pään päällä ja perustarpeet saatavilla, eivätkä halua panostaa ja tehdä töitä saavuttaakseen saman itsenäisessä elämässä. Elämäntaitojen lisäksi heidän omaa aktiivisuuttaan oman elämän suunnittelussa ja muutokseen valmistautumisessa tulee korostaa ja olla siinä tukena.

Psykologisen ja emotionaalisen tuen ja tarpeiden huomioiminen on tärkeää elämänmuutoksessa ja myös tämä tuli haastatteluiden kautta esille. Aihe tuli esille myös normaalin työn ohella havainnoidessa nuorten tarpeita ja keskustellessa organisaation toiminnasta psykologisen ja emotionaalisen tuen ja tarpeiden huomioimisen osalta. Tuen ja tarpeiden huomioiminen ei aina tarkoita, että tarvitsee käydä psykologin vastaanotolla, joka on maan kontekstissa hyvin leimaavaa, vaan tavallisessa työssä ja arjessa huomioida näitä asioita ja keskustella nuorten kanssa. Tarvittaessa on hyvä myös käyttää asiantuntijan ammattitaitoa ja kokemusta, mutta myös organisaation työntekijöillä itsellään on ammattitaitoa ihmisen kohtaamiseen ja jos työtä kehittäessä muistetaan

painottaa myös tätä puolta, paljon voi käyttää hyväksi olemassa olevaa ammattitaitoa. Tämä herätti myös keskustelua siitä, että organisaatiossa tulisi enemmän käyttää hyödyksi muiden olemassa olevien järjestöjen ja tahojen osaamista ja palveluja, eikä kasvattaa omaa organisaatiota ja eristäytyä sosiaalipalveluiden verkostosta. Laajempi ja tiiviimpi yhteistyö muiden organisaatioiden ja järjestöjen kanssa voisi tuoda uusia mahdollisuuksia työn kehittämiseen ja nuorten sekä yhteisön jäsenten auttamiseen.

Nuorten määrään sekä työn määrään nähden organisaatiossa sosiaalityöntekijöitä on liian vähän. Nuorisokotien ja lähiyhteisöjen parissa toimivia sosiaalityöntekijöitä on vain yksi, sekä sen lisäksi sosiaalihuollon osastosta vastaava henkilö. Manzini Youth Care:n sosiaalihuollon toimintaperiaatteista ja toimintalinjauksista määräävän asiakirjan mukaan sosiaalihuollon osaston johdossa tulee olla työntekijä, jolla on pätevä koulutus sosiaalityöhön, psykologiaan, kasvatustieteisiin tai muuhun rinnastettavaan koulutukseen. Sen lisäksi tiimissä tulisi olla kaksi nuorisotyöntekijää joista vähintään toisella tulee olla kokemusta psykososiaalisesta tuesta. (Manzini Youth Care i.a.b) Sosiaalityöntekijän lisäksi organisaatiolla on toki myös sairaanhoitaja, jonka vastuualueeseen kuuluu myös nuorten hyvinvointi nuorisokodeissa. Organisaation tulisi kuitenkin ehdottomasti palkata toinen sosiaalityöntekijä, jotta työnkuvaa ja vastuualueita voisi jakaa, ja kaikki työ ei jää yhden ihmisen harteille.

Vapaaehtoiset kirjoittivat omasta näkökulmastaan kehittämisraportin, jonka yhtenä osana kommentoitiin sosiaalihuollon resursseja ja kuinka se vaikuttaa nuorten parissa tehtävään työhön, kun organisaatiolla on vain yksi vakituinen sosiaalityöntekijä. Myös omassa kehittämisraportissani tuon asian esille, vaikka he ovat hyvin tietoisia toisen sosiaalityöntekijän tarpeesta ja tärkeydestä. Tämä on myös yksi asia, joka voi vaikuttaa työn kehittämisen hitauteen, sillä työmäärä on suuri, jolloin kehittämistyötä ja siihen liittyviä muutoksia helposti lykätään ja siirretään.

Organisaatiolla on vuosittain monia vapaaehtoisia eri projektien kautta ympäri maailmaa, sekä eri alojen opiskelijoita. Myös sosiaalihuollossa on opiskelijoita ja oma kokemukseni tästä on, että opiskelijoita käytetään paljon paikkaamaan resurssien tarvetta, mutta toisaalta opiskelijoiden osaamista ei käytetä täysin hyödyksi. Opiskelijat ja vapaaehtoiset takaavat sen, että nuoret tulevat kohdatuksi säännöllisesti ja että heidän tarpeitaan kuunnellaan ja joku on läsnä. Virallisesti nuorten tulisi kuitenkin kääntyä asioidensa ja

huoliensa kanssa House Motherin tai – Fatherin puoleen, tai muihin organisaation työntekijöihin, mutta usein vapaaehtoisten ollessa läsnä, nuoret kääntyvät ensin vapaaehtoisten puoleen, joiden kautta he yrittävät asioitaan järjestää. Tämä luo jännitteitä vapaaehtoisten ja työntekijöiden, sekä nuorten ja työntekijöiden välillä, sillä hierarkia on kulttuurissa tärkeä. Vaikka opiskelijoiden ja muiden vapaaehtoisten läsnäolo on tärkeää ja hyvä asia, olisi silti tärkeää, että organisaatiolla oli enemmän vastuussa olevia työntekijöitä, jotka pystyvät kohtaamaan nuoret säännöllisesti, sillä he vastaavat nuorten asioista ja on tärkeää pysyä kontaktissa nuorten kanssa.

Näiden asioiden pohjalta kirjoitin integraatio-oppaaseen prosessin suunnittelun ja siihen valmistamisen tärkeydestä, ja kuinka se on isoin kehitettävä osa-alue. Integraatioprosessi tulee ottaa huomioon kokonaisvaltaisena nuoren aikuistumista tukevana kokonaisuutena, jonka suunnitteluun ja toteutukseen panostetaan. Prosessin suunnittelun ja valmistamisen lisäksi painotin myös varsinaisen toimintasuunnitelman ja työtä ohjaavien asiakirjojen päivittämistä vastaamaan organisaation tekemää työtä ja josta käy tarkemmin ilmi prosessin vaiheet ja niihin liittyvät toimet sekä työntekijöiden roolit. Lisäksi kirjoitin yhteenvedon tekemiäni haastatteluiden tuloksista tukemaan antamiani kehityskohteita.

10 POHDINTA

Tässä luvussa käyn läpi hankkeeseen liittyneitä haasteita ja tärkeitä huomioon otettavia seikkoja. Lisäksi arvioin hankkeen toteuttamista sekä hankkeelle asetettujen tavoitteita ja niiden toteutumista sekä koko opinnäytetyöprosessia ja sen toteutumista. Reflektoin myös omaa ammatillisen identiteetin kasvua ja kehitystä.

10.1 Hankkeen analysointi ja arviointi

10.1.1 Kulttuurierojen merkitys opinnäytetyöprosessissa

Kulttuuriset eroavaisuudet toivat monia haasteita opinnäytetyötä tehdessä, jota osasin kuitenkin odottaa. Kulttuuri on lyhyesti määriteltyä tapa elää ja viestinnän kautta välittyvää käyttäytymistä ja kommunikoimista. Oman kulttuurin säännöistä ei usein olla tietoisia kuin vasta kohdatessa vieraan kulttuurin, jossa kulttuurilliset eroavaisuudet tulevat esille ja korostuvat. Erilaisten kulttuuristen sääntöjen ja normien kohdatessa sekä tulkintavirheiden kulttuurillisista eroavaisuuksista voi syntyä väärinkäsityksiä, mutta kehittämällä kulttuuritietoisuutta ja tiedostamalla viestinnällisiä kulttuurieroja voidaan näitä väärinkäsityksiä vähentää ja ehkäistä. Kulttuurienväliseen tehokkuuteen liittyy muun muassa sopeutuminen sekä vuorovaikutus. Vuorovaikutuksessa tärkeää on tietoisuus kulttuurieroista sekä paikallisen kulttuurin ymmärrys. Sopeutumisen onnistumiseen voi vaikuttaa kulttuurishokki, mutta sopeutumista edistää muun muassa kielitaito sekä paikalliset ihmissuhteet. (Salo-Lee 1997, 44–49, 54–57.) Suomalaiset sekä länsimaiset ja afrikkalaiset kulttuuripiirteet eroavat hyvin paljon toisistaan, mutta työskennellessä vieraassa kulttuuriympäristössä sopeutuminen nousi hyvin tärkeäksi. Ymmärtäessä Swazi kulttuuria oli helpompi ymmärtää eroja omaan kulttuuriin sekä hyväksyä työhön vaikuttavia kulttuurillisia seikkoja. Opinnäytetyötä tehdessä oli hyvin tärkeää huomioida näitä kulttuurillisia eroja ja ottaa huomioon nimenomaan paikalliset tavat ja menetelmät ja osoittaa kunnioitusta paikallista kulttuuria kohtaan.

Vähämaa (2011, 31.) mainitsee opinnäytetyössään Manzini Youth Caren sisäisestä hierarkiasta ja kuinka länsimaisen kulttuurin näkökulmasta organisaation toiminta voi vaikuttaa hyvin jäykältä, ja kuinka tämän vuoksi on erityisen tärkeää tuoda asiakasryhmän kokemukset esille toimintaa kehittäessä. Omat havaintoni ovat

samankaltaiset, sillä muun muassa kulttuurillisista eroista johtuen työ tuntuu omasta näkökulmasta joskus tavoitteettomalta ja sen vuoksi myös hyvin hitaalta ja jäykältä. Organisaation sisäisen hierarkian merkitys on myös suuri ja se tuntuu hidastavan toimintaa ja tekee sen välillä myös hyvin monimutkaiseksi. Kulttuuriset piirteet ja eroavaisuudet tulevat myös vahvasti esille, sillä organisaation johdossa toimii paikallisten ihmisten lisäksi myös länsimaalaisia. Työntekijöiden voi tätä olla vaikea itse havaita, jolloin ulkopuolelta tuleva palaute, kuten asiakasryhmän antama palaute, voi olla hyvin tärkeä osa työn kehittämisessä.

Yhtenä kulttuurisena haasteena koin erilaisen aikakäsityksen, sillä länsimaiseen kulttuuriin kuuluva täsmällisyys eroaa täysin paikallisesta aikakäsityksestä. Harjula (1997, 156–158) kuvaa länsimaista aikakäsitystä matemaattiseen lineaariseen suoraan tai janaan, jolla ihminen liikkuu menneestä tulevaan eläen koko ajan nykyisyydessä. Tämä mielestäni kuvaa kulttuurimme aikakäsityksen täsmällisyyttä ja tarkkuutta. Kirjassa puhutaan perinteisestä afrikkalaisesta aikakäsityksestä, mutta mielestäni asiaa ei voi yleistää, sillä Afrikassa, jo pelkästään eteläisessä Afrikassa, maiden kehityksellisyys voi olla hyvin eri vaiheissa ja kulttuureissa on eroja, jolloin aikakäsitystäkään ei voi yleistää kaikkiin maihin ja kulttuureihin. Kirjassa kuitenkin puhutaan siitä, miten ”perinteinen afrikkalainen aikakäsitys” voi olla vaikuttava tekijä maiden hitaan taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta.

Oman kokemukseni pohjalta afrikkalaisessa aikakäsityksessä, tarkemmin swazimaalaisessa aikakäsityksessä asiat tapahtuvat omalla painollaan ja länsimaisen aikakäsityksen täsmällisyys puuttuu. Eniten omaan työskentelyyn vaikutti suunnitelmien muutokset, joista ei aina edes ilmoitettu kaikille osapuolille. Tapaamisiin mennään myöhässä ja suuri osa ajasta kuluu odottamiseen. Tämä vaikutti opinnäytetyön tekemiseen, sillä sovitut tapaamiset ja haastattelut siirtyivät ja muuttivat täten aina omaa aikataulutustani. Erilainen aikakäsitys ei ole täysin negatiivinen asia, sillä se toimii omassa kulttuuriympäristössään. Itse ollessa vieraassa kulttuuriympäristössä tulisi sopeutua mahdollisimman hyvin paikalliseen kulttuuriin, mutta tilanteessani aika oli rajallinen, joten se vaikutti projektin toteutukseen ja jouduin siirtämään omaa kotiin paluutani, sillä aika ei riittänyt projektin saattamiseen siihen pisteeseen, että olisin hyvillä mielin voinut matkustaa Suomeen jatkamaan opinnäytetyön työstämistä. Lisäksi jouduin

myös miettimään tarkkaan opinnäytetyöni tavoitteita, jotta ne olisivat realistiset toteutus mahdollisuuksiin nähden.

Hankkeen tavoitteissa mainitsinkin, että tarkoituksena on tuoda esille kehityskohteita ja antaa mahdollisia kehitysideoita. Ajan ja resurssien puutteissa jouduin rajaamaan opinnäytetyöprojektini näin, sillä varsinaiseen kehitysprosessiin ja sen arvioimiseen ei olisi ollut aikaa eikä mahdollisuuksia. Jo harjoittelujaksoni aikana kuitenkin nostin esille ajatuksiani ja ideoitani, mutta varsinainen käytännön toteutus jää organisaation työntekijöiden omalle vastuulle. Tämä jää itseäni harmittamaan, sillä eniten projektista olisi hyötyä, jos olisin mukana toteuttamassa varsinaista kehitystä ja arvioimassa sen toteutumista ja käytäntöön panoa, enkä ainoastaan antaisi kirjallisesti ja suullisesti ehdotuksia. Mutta kuten aiemmin myös mainittu, omien havaintojeni mukaan koko työyhteisön motivaatio integraatioprosessin kehittämiseen tai heidän valmiutensa myöntää prosessin haasteet olisivat olleet suuri haaste kehittämisprosessissa, ottaen huomioon myös organisaation hierarkian.

Useimmissa maissa naisten asema on heikompi miehiin verrattuna: oikeudet ja mahdollisuudet esimerkiksi koulutukseen, heikompi taloudellinen tai poliittinen vaikutusvalta, pienemmät palkat yms. Toisaalta naisen rooli sosiaalisissa lähiverkostoissa on yleensä miehiä vahvempi ja suhteet tiiviimpiä. Vaikka EU-direktiivit ja YK:n ihmisoikeusjulistukset määrittävät ihmisten oikeuksia, ei ihmiset edes pohjoismaissa ole täysin tasavertaisia. (Lahti 2014, 26–27.) Millaista on työskennellä ja osallistua kehittämistyöhön naisena maassa, jossa naisen asema on miestä heikompi? Tämä oli aihe, jota pohdin jo ennen ensimmäiselle harjoittelujaksolle lähtemistä syksyllä 2015, mutta asia nousi uudestaan mieleen ja ajankohtaiseksi opinnäytetyötä tehdessä kevään 2016 aikana. Swazi kulttuurissa näkyy vahvasti miehen korkeampi ja vahvempi asema niin perheissä kuten työyhteisöissä, vaikka naisten asema on vuosien aikana parantunut. Organisaatiossa suurin osa vapaaehtoisista ja opiskelijoista oli naispuolisia, joten työyhteisöissä ja nuorisokodeissa siihen on totuttu. Keskustelimme kuitenkin siitä, sillä on tärkeä ymmärtää naisen asema paikallisessa kontekstissa. Vaikka suurin osa nuorista hyväksyi naispuoliset vapaaehtoiset, oli joidenkin vaikea hyväksyä, että nainen kertoo, miten toimitaan. Tähän lisäksi myös ihonväriin liittyvät keskustelut ja kysymykset, sillä joskus tuli esille kapinointia valkoihoisten roolista ja kuinka me valkoihoiset tulemme kertomaan, miten asiat heidän maassaan tulisi tehdä. Tämä asenne ja ajatus oli mielestäni

ihan hyväksyttävä ja ymmärrettävä, sillä käymmehan samoja rotuihin, etniseen taustaan ja ihonväriin liittyviä keskusteluja Suomessa etenkin nyt maahanmuutto tilanteen ollessa ajankohtainen.

Naisen rooli ja ihonväri liittyivät harjoittelun lisäksi myös opinnäytetyöhöni, sillä jouduin haastatteluiden osalta liikkumaan alueilla, joka ei naisena, etenkin valkoihoisena naisena olisi pystynyt yksin liikkumaan turvallisuuden vuoksi. Lisäksi halusin välttää asennetta, jossa valkoihoinen tulee paikallisten ympäristöön kertomaan, miten asiat tulee tehdä. Tähän asenteeseen nimittäin törmäsimme, vaikka valtaosa tapaamistamme ihmisistä oli vain mielissään, kuinka meitä kiinnostaa tulla auttamaan paikallisia yhteisöjä.

Työssä olen käsitellyt nuoruuteen liittyviä asioita ja tuonut myös esille, kuinka monet määritelmät ja esimerkiksi kehityspsykologiset teoriat ovat tehty vastaamaan länsimaista käsitystä nuoruudesta. Tässä suhteessa piti itse jatkuvasti tiedostaa kulttuurilliset piirteet, sillä nuoruus Swazimaassa eroaa jokseenkin meidän näkemyksestämme nuoruudesta. Olosuhteet ovat erilaiset, joiden vaikutusta nuoruuteen on pohdittu omassa luvussaan. Tämän vuoksi nuorena oleminen on maan kontekstissa myös erilaista. Monet nuoret joutuvat ottamaan vastuullisen roolin jo hyvin nuorena esimerkiksi huolehtimaan pienemmistä sisaruksista. Opinnäytetyötäni tehdessä jouduin pohtimaan nuorten tarpeita heidän omassa kontekstissaan, mutta en kokenut heidän olevan nuorina niin erilaisia, kuin mikä on meidän käsityksemme nuoruuden ikävaiheesta. On toki muistettava olosuhteet, jonka vuoksi nuoret ovat päätyneet nuorisokoteihin, ja ne ovat vaikuttaneet heidän persoonaansa ja elämäänsä. Työntekijöiden näkökulmasta on kuitenkin haastavaa, sillä aina ei tiedä, miten auttaisi näitä nuoria parhaiten, jotta he eivät päätyisi niihin oloihin josta tulevat, vaan saisivat mahdollisimman hyvät eväät rakentaa tasapainoinen elämä ja pärjätä itsenäisesti.

Vaikka kulttuurilliset eroavaisuudet toivat paljon haastetta työn ja hankkeen aikana, koen myös uuden kulttuurin kokemisen ja erilaisten kulttuurillisten piirteiden oppimisen olevan rikkaus, voimavara ja mahdollisuus eikä pelkästään haaste. Vie toki aikaa, kun sopeutuu uuteen kulttuuriin ennen kuin pystyy täysin omaksumaan eroavaisuudet, mutta tämä on myös osa ammatillista kasvua ja kehitystä. Kulttuurieroista voi olla myös hyötyä työtä kehittäessä, kun kulttuurieroihin suhtautuu hyväksyvästi ja kunnioittavasti, eikä

tyrmäävästi ja kiistelemällä. Toisista kulttuureista voi oppia puolin ja toisin ja samalla voi löytää uusia ajattelutapoja, joiden avulla voi kehittää omaa ajatteluaan ja toimintaansa ja samalla tuoda nämä uudet tavat työhön.

10.1.2 Haastattelut ja organisaation toiminta

Englanti on toinen virallinen kieli Swazimaassa ja se on ainut yhteinen kieli, jolla kommunikoida paikallisten kanssa. Käyttäessä itselle vierasta kieltä on aina mahdollisuus väärinymmärryksiin, tulkinta- ja käännösvirheisiin. Kommunikaatioon liittyy haasteita molemmin päin, sillä vaikka englannin kieli on maan toinen virallinen kieli, ei se kuitenkaan ole kaikille vahva, ja kommunikointi englanniksi voi olla hyvin haastavaa. Osana kehittämisprojektiani tarkoitukseni oli toteuttaa kysely, jossa osallistujat täyttävät ja palauttavat kyselylomakkeen, mutta kirjoitus- ja lukutaidon puutteen sekä englannin kielen ymmärtämisen heikkouden vuoksi vuoksi päädyin tekemään kyselyt haastatteluina. Myös haastattelussa englannin kielen käyttö osoittautui haasteelliseksi, joten jouduin käyttämään työkaveria apunani tulkkauksessa. Hän käänsi kysymykset tarvittaessa siSwatiksi ja selitti haastateltavalle, mitä kysymyksellä haetaan sekä käänsi minulle englanniksi, mitä haastateltava vastasi.

Tavoitteenani oli kerätä mahdollisimman laajasti tietoa haastatteluiden avulla siitä, miten integraatioprosessi on ennen toiminut ja miten se on koettu sekä miten nämä henkilöt nykyään pärjäävät elämässään. Haastattelut saattavat kuitenkin antaa vääristyneen kuvan, sillä haastateltavat ovat kaikki Manzinin kaupunkialueelta, ja suurin osa kaupungissa olevista on työttömänä tai vankilassa. Muissa kaupungeissa tai maaseuduilla asuvia ei ollut mahdollisuus tavoittaa, sillä organisaatiolla ei ole heidän päivitettyjä yhteistietojaan eikä vierailuiden tekeminen ollut käytännössä mahdollista. Tämän vuoksi haastattelut saattavat antaa kuvan, että kaikki ennen organisaation piirissä olleet ovat edelleen kaduilla eivätkä ole saavuttaneet elämässään tavoitteitaan koulutuksen ja työn suhteen.

Vaikka haastatteluista saatavat tiedot eivät kata vahvasti esimerkiksi työllistyneitä tai korkeakoulussa opiskelevia, ovat silti kaikki haastatteluiden kautta saadut tiedot tärkeitä ja merkittäviä toiminnan kehittämisen kannalta. Haastatteluvastauksia lukiessa tulee kuitenkin muistaa vastanneiden ryhmän olevan suppea. On myös paljon

menestystarinoita ja kokemuksia, jossa organisaation nuorisokodeissa asuneet ovat saaneet kallisarvoista tukea, apua ja ovat pärjänneet elämässään sekä saavuttaneet tavoitteitaan ja unelmiaan. Tapasin myös itse näitä henkilöitä, jotka kokivat organisaation auttaneen heitä elämässään niin, että he saivat valmiudet omien unelmien saavuttamiseen. Se muistutti itseäni myös siitä, että opinnäytetyö projektini tarkoituksena ei ole tuoda organisaation toimintaa huonoon valoon tai tuoda esille vain negatiivisia asioita. Tarkoituksena on painottaa ja korostaa myös niitä hyviä asioita, joilla voidaan tehdä suuri merkitys nuorten ihmisten elämässä. Organisaation toiminnan lähtökohtana on kuitenkin auttaa yhteisössä heikommassa asemassa olevia ja tarjota apua sitä tarvitseville.

Hankkeen tavoitteena oli tutkia ja havainnoida integraatioprosessin toimivuutta ja tuoda esille haastatteluiden ja omien havaintojen ja ideoiden pohjalta kehittämiskohteita. Tavoitteena ei ole uudistaa koko prosessia, sillä liian suuret muutokset on vaikea tuoda käytäntöön etenkin näin pienen projektin mittakaavassa, kun itsellä ei ole mahdollisuutta jäädä seuraamaan uudistusten käyttöönottoa ja toimivuutta. Pyrkimyksenäni oli tuoda käytännöllisiä esimerkkejä, jonka avulla jo olemassa olevaa prosessia voisi muokata, jotta integraatioprosessi olisi toimivampi ja käytännöllisempi. Tätä varten kirjoitin asiakirjan, jossa on perusteltu, minkä vuoksi jokainen integraatioprosessin vaihe on tärkeä ja mikä merkitys niiden toteuttamisella on nuorten ja perheiden kannalta integraatioprosessissa. Tämän lisäksi kirjoitin tarkemmin omiin havaintoihini, haastatteluihin ja työntekijöiden kanssa käymiini keskusteluihin perustuvia näkemyksiä siitä, minkälaisiin asioihin toiminnan kehittämisessä tulisi paneutua ja mitkä näen keskeisiksi ongelmakohdiksi. (Liite 4.) Koin haastavaksi rajata tuotoksen sisältöä, sillä aiheeseen liittyviä tärkeitä teemoja on paljon, mutta työn tulee myös olla mahdollisimman tiivis, jotta sen toteuttamiseen olisi mahdollisimman matala kynnyks. Etenkin, koska tavoitteena ei ole kehittää kokonaan uutta prosessia, vaan kannustaa pieniin muutoksiin kerrallaan.

Harjoitteluiden aikana huomioni kiinnittyi työn dokumentointiin, mutta etenkin integraatioprosessiin liittyvien tietojen päivittämiseen, sillä nuorten kansiossa olevat tiedot eivät olleet ajan tasalla, eikä integraation suunnittelemisesta ollut minkäänlaisia merkintöjä. Keskustelin asiasta ohjaajani kanssa ja ensin vastaanotto integraatioprosessin kirjaamisen idealle oli alkuun hyvin kielteinen. Muutamien päivien jälkeen hän otti asian uudelleen puheeksi ja pyysi minua suunnittelemaan integraatioprosessiin tarvittavia lomakkeita. Yhteistyössä ohjaajani sekä organisaation sairaanhoitajan kanssa kävimme

läpi integraatioprosessia varten tekemääni lomaketta ja muokkasimme sitä organisaation tarpeisiin vastaavaksi. Omasta mielestäni tämä oli hyvä askel toiminnan kehittämiseen, sillä pienilläkin muutoksilla voi olla suuri vaikutus. Jos dokumentointi käytäntöä kehitetään, se voi jatkossa helpottaa uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden työtä, mikä taas vaikuttaa työn laatuun, kun jokainen työntekijä ei tee samoja haastatteluita kerta toisensa jälkeen. Lomaketta suunnitellessani ja kehittämisideoita käydessäni läpi, halusin myös korostaa nuorten sosiaalisen verkoston tärkeyttä, ja käänsin englanniksi Suomessa sosiaalialalla usein käytetyn verkostokartan. Työn dokumentoinnilla voidaan myös varmistaa, että kaikki puhuttu on kaikkien osapuolien tiedossa ja prosessissa on otettu huomioon kaikki oleellinen.

10.2 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyöprosessin alkaessa aloitin suunnittelemaan opinnäytetyötä ryhmässä toisesta aiheesta, mutta huomasin, että se ei tuntunut hyvältä idealta. Aloittuani harjoittelun ulkomailla, tiesin että haluan tehdä opinnäytetyön siellä, vaikkei vielä aihetta ollut. Vaikka integraatioprosessista aiheena oli jo ensimmäisen harjoittelun yhteydessä keskusteltu, harjoittelun ohjaajani koki aiheen olevan turhan hankala ja laaja opinnäytetyölle. Listasin monia ideoita, mutta kuitenkin monesti esille nousi jälkihuollon tai integraatioprosessin kehittäminen ja se, kuinka tärkeää se olisi. Lopulta monien kuukausien keskusteluiden jälkeen päädyimme tähän aiheeseen. Kun aiheesta viimein saatiin päätettyä, alkoi opinnäytetyöprosessi edetä kovalla vauhdilla suoraan seminaareihin valmistautumalla.

Tiesin kuitenkin jo alussa, että aihe tulee varmasti muuttumaan ja muotoutumaan matkan aikana. Välillä oli vaikea rajata omaa aihetta, ja sen vuoksi oli vaikeaa luoda myös tarkkoja tavoitteita. Pää tavoitteena on kuitenkin koko prosessin ajan ollut kehittää organisaation toimintaa, ja muut tavoitteet ja aihe muotoutuivat työn ja tekemisen ohella.

Jo alussa tiesin, että kommunikaatio opinnäytetyön osalta voi olla hyvin haasteellista ja itseäni stressaava asia etenkin minun ollessa Suomessa. Sain harvoin vastauksia viesteihin tai sitten tyhjiä lupauksia ”vastaan pian”. Kommunikaation kankeuteen

vaikuttivat myös organisaation sisäiset muutokset johtajan vaihdon myötä sekä ulkopuolisen organisaation arvioijan läsnäolo, mutta päästessäni paikan päälle tilanne alkoi hiljalleen tasaantua ja kommunikointi kasvokkain oli hieman helpompaa. Paikan päällä ollessani jouduin kuitenkin vielä paljon keskittymään opinnäytetyön aiheen perusasioihin, kuten tutustumaan erilaisiin integraatioprosessi suunnitelmiin ja malleihin ja tekemään taustatyötä organisaation tämänhetkisestä prosessista, mikä oli hyvin haastavaa ja hidasta. Sain kuitenkin aikaa varattua työntekijöiden kanssa keskustelemiselle sekä organisaation integraatioprosessiin tutustumiseen ja haastattelupohjien tekemiseen jo alkuvaiheessa, mikä auttoi harjoittelun loppupuolella.

Muutosten ja nopean alun myötä aika oli iso asia, mikä vaikutti opinnäytetyöprosessiin. Oli vaikea pitää kaikkea hallinnassa ja saada kaikki paikan päällä ajallaan tehtyä, jotta voin matkustaa takaisin Suomeen ja jatkaa ajatusten purkua ja raporttien kirjoittamista. Tässä kohden myös vaikuttaa se, että opinnäytetyöprosessissa on yksin. Ryhmässä tai parin kanssa pääsisi jakamaan aiheita ja keskustelemaan aiheista, mutta nyt vastuu kaiken hoitamisesta on yksin itselläni. Muuten tykkäsin tehdä opinnäytetyötä yksin, mutta tässä kohden olisi ollut hyvä saada opinnäytetyöprosessi jo kunnolla käyntiin ensimmäisen harjoittelujakson aikana, jolloin organisaatio olisi myös enemmän saanut hyötyä opinnäytetyöstäni.

10.3 Oman ammatillisen identiteetin kasvu ja reflektointi

Kansainvälinen vaihto itsessään on kokemuksena hyvin avartava ja vaikuttaa omaan identiteettiin sekä henkilökohtaisella tasolla että ammatillisesti. Työskenteleminen vieraassa kulttuurissa kasvattaa muun muassa omia vuorovaikutustaitoja sekä monikulttuurisuuden ymmärtämistä. Opinnäytetyön tekeminen vieraassa kulttuuriympäristössä on haastavaa sekä samalla hyvin opettavaista.

Alkuun prosessi tuntui hyvin haastavalta ja hitaalta. Olin ensin toisessa ryhmässä työstämässä muuta aihetta, mutta päätin kuitenkin, että haluan tehdä yksin opinnäytetyön vaihdossa ollessa. Se oli itselle henkilökohtaisesti, että ammatillisesti iso valinta, sillä opinnäytetyö on kuitenkin iso osa opintoja ja omaa ammatillista kasvua. Asiaan perehtyminen ja oman toiminnan suunnitteleminen olivat välillä haastavaa ja

turhauttavaa, mutta oli myös ihana huomata oppivansa uutta ja kuinka esimerkiksi tiedonhaku ja kirjoittaminen kävivät prosessin myötä helpommaksi.

Harjoittelun aikana opinnäytetyötä tehdessä kohtasin monia esteitä ja hidasteita ja kuten osasin arvata, sillä asiat muuttuivat itsestäni riippumattomista syistä. Ensin pyydettiin tekemään integraatioprosessiin pohja tai malli, koska sellaista ei vielä ole, mutta pian harjoittelun alettua sain selville, että toimintasuunnitelma on olemassa, mutta sen toteutus ei ole toimivaa. Lopulta minua pyydettiin siis ottamaan selvää, miten integraatioprosessi on koettu ja miten haastatteluiden sekä havainnoinnin pohjalta prosessia tulisi kehittää. Alkuun jatkuvat muutoksen ja yllätyksen tuntuivat turhautavalta ja toisaalta myös pelottavalta, sillä mietin sen vaikutusta opinnäytetyöhöni ja valmistumiseeni. Jossain vaiheessa kuitenkin huomasin ajattelevani, että ei muutoksen haittaa, sillä ei työelämässäkään kehittämisprojektit tai mikään suunniteltu toteudu aina suunnitelman mukaan, vaan aina voi tulla esteitä tai asioita jotka vaikuttavat suunnitelmiin. Tarvitaan joustavuutta ja sopeutumiskykyä muuttuviin tilanteisiin ja sitä tämä opinnäytetyöprosessi on omassa henkilökohtaisessa ja ammatillisessa kasvussa opettanut ja kasvattanut.

Ammatillisen kasvun lisäksi sekä harjoittelujakson toteuttaminen ulkomailla että opinnäytetyön tekeminen ulkomailla kehitti omaa kielitaitoa, josta on toki hyötyä myös ammatillisesti. Vaikka kommunikoiminen englanniksi kehittyi jatkuvasti, oli se välillä myös haaste opinnäytetyötä tehdessä. Myös hyvin iso osa lähdemateriaalista oli englanniksi, ja jatkuva englanniksi lukeminen kehittyi myös, vaikka huomasin myös välillä asiviheitä käännöstyön yhteydessä. Materiaalin kirjoittaminen englanniksi oli myös itselle alkuun haastavaa ja mietin, onko tekstissä väärää sanavalintoja tai onko kaikki teksti varmasti ymmärrettävää. Sen vuoksi pyrin kirjoittamaan mahdollisimman helppoa kieltä. Tukea kieliasuun sai kuitenkin myös lähdeaineistoista.

Sosionomi + kirkon nuorisotyönohjaajan koulutus on antanut valmiuksia kohdata eri elämäntilanteissa olevia ihmisryhmiä ja toimimaan moniammatillisessa työryhmässä sekä antanut valmiuksia myös työn kehittämiseen. Eettisyys tutkimus- ja kehittämistoiminnassa näkyy korostaessa toisten ihmisten kunnioittamista, tasa-arvoisessa vuorovaikutuksessa mutta myös kriittisenä asenteena, joka luo pohjan hyvien ammattikäytäntöjen kehittämiseksi ja arvioinnille. Opinnäytetyö prosessi ja hankkeen

toteuttaminen on kasvattanut tavoitteidensa mukaisesti omaa ammatillisuutta ja valmiutta työskennellä alan ammattilaisena. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11–12.)

10.4 Jatkokehittämisideat

Opinnäytetyötä tehdessä ulkomailla kohtaa varmasti erilaisia haasteita kuin tehdessä opinnäytetyötä Suomessa. Ympäristön antamat mahdollisuudet esimerkiksi lähdemateriaalin ja internetin osalta ovat täysin erilaiset ja saattavat olla haaste, mutta myös koululta saatava tuki ja ohjaus ulkomailla ollessa on erilaisessa asemassa. Omaa prosessia ajatellessa voisi opinnäytetyön aiheena olla myös tutkimus siitä, miten ulkomailla opinnäytetyön tehneet opiskelijat kokivat koululta saamansa tuen verrattuna opiskelijoihin, jotka tekevät opinnäytetyötä Suomessa.

Elämäntaitojen kehittäminen integraatioprosessia koskien on noussut esille tämän opinnäytetyöprojektin kautta, joten jatkossa elämäntaitoja kehittävän toiminnan mallin suunnitteleminen voisi olla jatkokehittämisidea.

LÄHTEET

- Almqvist, Kjerstin; Broberg, Anders & Tjust, Tomas 2005. Kliininen lapsipsykologia. Helsinki: Edita.
- Anderson, Mark; Bamrah, Sapna; Blanton, Curtis; Breiding, Matthew; Dahlberg, Linda; Mercy, James & Reza, Avid, 2007. Violence against children in Swaziland. UNICEF. Viitattu 8.9.2016
http://www.unicef.org/swaziland/sz_publications_2007violenceagainstchildren.pdf
- Anttila, Raija; Eronen, Sanna; Kallio, Minka; Kanninen, Katri; Kauppinen, Laura; Salo, Saara 2007. Persoona 2 Kehityopsykologia. Helsinki: Edita.
- Araneva, Mirjam 2016. Lapsen suojele. Toteuttaminen ja päätöksenteko. Helsinki: Talentum Pro
- Arffman, Kaarlo 2004. Kristinuskon historia. Helsinki: Edita.
- Avert 2016. HIV and AIDS in Swaziland. Viitattu 10.2.2016
<http://www.avert.org/professionals/hiv-around-world/sub-saharan-africa/swaziland>
- Challenge Ministries Swaziland 2015. Swaziland. Viitattu 15.8.2016
<http://challengeministriesswaziland.org/Swaziland>
- Children's Bureau 2013a. Child Welfare Information Gateway. Helping Youth Transition to Adulthood: Guidance for Foster Parents. Viitattu 1.10.2016
https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/youth_transition.pdf
- CIA 2016. The World Factbook, Swaziland. Viitattu 21.1.2015.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/wz.html>
- Constitution of the Kingdom of Swaziland 2005.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja c. Katsauksia ja aineistoja 17.
- FosterClub i.a. Transition Toolkit. Viitattu 1.10.2016
https://www.fosterclub.com/files/transition_toolkit.pdf
- Garira, Lovemore 2016. Sairaanhoidtaja. Manzini Youth Care. Henkilökohtainen tiedonanto 23.6.2016.

- Government of the Kingdom of Swaziland 2016a. Free Education. Viitattu 22.8.2016
[http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=423
&Itemid=369](http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=423&Itemid=369)
- Government of the Kingdom of Swaziland 2016b. Secondary Education. Viitattu
22.8.2016
[http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=296
&Itemid=409](http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=296&Itemid=409)
- Government of the Kingdom of Swaziland 2016c. Service. Viitattu 24.2.2016
[http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=484
&Itemid=464](http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=484&Itemid=464)
- Government of the Kingdom of Swaziland 2016d. Tinkhundla Centres. Viitattu
25.8.2016
[http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=188
&Itemid=222](http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=188&Itemid=222)
- Government of the Kingdom of Swaziland 2016e. Who we are. Viitattu 21.1.2015
[http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=346
&Itemid=328](http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=346&Itemid=328)
- Government of the Kingdom of Swaziland 2016f. Youth Affairs. Viitattu 24.2.2016
[http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=371
&Itemid=360](http://www.gov.sz/index.php?option=com_content&view=article&id=371&Itemid=360)
- Harjula, Raimo 1997. Ihmiskunnan alkulähteillä. Teoksessa Syrjänen, Annaliisa &
Westermarc, Irmeli (toim.) Maailmalle, maailmalta, kulttuurisia
katsauksia. Porvoo; Helsinki; Juva: WSOY, 153–163.
- Hautamäki, Airi 2001. Kiintymyssuhdeteoria – teoria yksilön kiin(nit)tymisestä
tärkeisiin toisiin ihmisiin, kiintymyssuhteen katkoksista ja merkityksestä
kehitykselle. Teoksessa Kalland, Mirjam & Sinkkonen, Jari (toim.)
Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen. Helsinki: WSOY.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2001. Tutkimushaastattelu, teemahaastattelun teoria
ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008. Tutki ja kirjoita. 13.–14. osin
uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- HIV- säätiö 2016. HIV ja Aids tietoa. Viitattu 10.2.2016 [http://hivtukikeskus.fi/hiv-ja-
aids/](http://hivtukikeskus.fi/hiv-ja-aids/)

- Horppu, Sari; Leppämäki, Päivi & Nurmiraanta, Hanna 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. 3. painos. Helsinki: Kirjapaja.
- International Monetary Fund 2015. Kingdom of Swaziland, viitattu 28.12.2015
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15353.pdf>
- Kingdom of Swaziland 2013. Volunteerin Opportunities. Viitattu 23.1.2016
<http://www.thekingdomofswaziland.com/pages/content/index.asp?PageID=52>
- Koistinen, Ville & Tarkki, Topi 2011. Lasten asema Swazimaassa kansalaisjärjestöjen näkökulmasta. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipiste. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Laaksonen, Sari 2004. Jälkihuolto-opas. Sijaishuollon neuvottelukunnan julkaisuja 17. Helsinki: Lastensuojelun keskusliitto.
- Lahti, Leena 2014. Monikulttuurinen työelämä: Hyväksi ihmiselle, hyväksi bisnekselle. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Lastensuojelulaki 417/2007.
- Latvus, Kari & Elenius, Antti 2007. Auttaminen, diakonia ja teologia. Teoksessa Latvus, Kari & Elenius, Antti (toim.) Auttamisen teologia. Helsinki: Kirjapaja. 11-33.
- Likitalo, Heikki & Rissanen, Riitta 1998. Tutkimusmenetelmät. Menetelmätietoutta tradenomiopiskelijoille. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun julkaisut D 8/1998.
- Manzini Youth Care 2015. About us. Viitattu 19.1.2015 <http://manziniyouthcare.com/>
- Manzini Youth Care i.a.a Arrival Information. Manzini. Perehdytys kirje vapaaehtoisille.
- Manzini Youth Care i.a.b The Social Welfare Department Policy Document. Swaziland, Manzini.
- Mavundla, Simangele; Dlamini, Nondumiso; Nyoni, Ntombikayise & Mac-Ikemenjima, Dabesaki 2015. Youth and Public Policy in Swaziland. Youth Policy Press. Saatavissa:
http://www.youthpolicy.org/pdfs/Youth_Public_Policy_Swaziland_En.pdf
- Ministry of Education and Training in Swaziland 2015. The Swaziland Education For All Review Report, 2000- 2015. Viitattu 22.8.2016
<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002327/232703e.pdf>
- Nuorisolaki 72/2006.

- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights i.a. Universal Declaration of Human Rights. Viitattu 21.8.2016
<http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=fin>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016. Uusi nuorisolaki voimaan tammikuussa 2017. Viitattu 1.10.2016.
http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2016/06/HE_uusi_nuorisolaki.html
- Paarma, Jukka 2001. Moderni ihminen – minne menet, mistä tulet? Viitattu 13.9.2016
<http://www.evl.fi/arkkipiispa/moderniihminen.htm>
- Phumelela Project i.a. Empowering marginalized youth in Swaziland. Viitattu 15.9.2016
https://www.facebook.com/phumelelaproject/about/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info
- Pukkio, Saana & Hipp, Tiia 2016. Miksi jälki jää? Opas lastensuojelun jälkihuoltotyön. Viitattu 2.10.2016 <https://indd.adobe.com/view/publications/20b2f887-cb62-4df2-8746-f29911d02ddf/e9cb/publication-web-resources/pdf/Opas-lastensuojelun-jalkihuoltotyohon-120616.pdf>
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdista. Teoksessa Porkka, Jouko (toim.) Johdatus Kristilliseen Kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus. 83–93.
- Rural Poverty Portal i.a. Statistics, viitattu 12.11.2015
<http://www.ruralpovertyportal.org/country/statistics/tags/swaziland>
- Rusanen, Erja 2011. Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys. Helsinki: Finn Lectura
- Sakasti i.a. Mitä on suomalainen diakonia? Viitattu 12.9.2016
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content43EA4D>
- Salesians of Don Bosco i.a. Salesians. Viitattu 12.9.2016
<http://www.salesians.org/salesians.html>
- Salo-Lee, Liisa 1997. Minä ja muut – Kulttuurien välisestä viestinnästä. Teoksessa Syrjänen, Annaliisa & Westermarc, Irmeli (toim.) Maailmalle, maailmalta, kulttuurisia katsauksia. Helsinki: WSOY, 44–59.
- SOS-lapsikylät i.a. SOS Children’s Villages in Swaziland. Viitattu 8.9.2016
<http://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/swaziland>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2016. Toimeentulo. Viitattu 1.10.2016

<http://stm.fi/toimeentulo/lainsaadanto>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a. Aamenestä Öylättiin. Diakonia. Viitattu

12.9.2016 <http://evl2.fi/sanasto/index.php/Diakonia>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b. Aamenestä Öylättiin. Katolinen. Viitattu

12.9.2016 <http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Katolinen>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c. Ekumenia. Viitattu 12.9.2016

<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/D91662B14833249AC2256FEA00377EBF?OpenDocument&lang=FI>

Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto i.a. Mitä on köyhyys? Viitattu

1.10.2016 <http://www.eapn.fi/koyhyys/mita-on-koyhyys/>

Suomen Punainen Risti 2015. Swazimaa. Viitattu 12.11.2015

<https://www.punainenristi.fi/node/3990/swazimaa>

Suomen Punainen Risti 2016. Suomen Punainen Risti auttaa kuivuudesta kärsiviä maita Afrikassa. Viitattu 22.7.2016

<https://www.punainenristi.fi/uutiset/20160721/suomen-punainen-risti-auttaa-kuivuudesta-karsivia-maita-afrikassa>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015. Jälkihuolto. Viitattu 12.3.2016

<https://www.thl.fi/en/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/jalkihuolto>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos i.a. Lapsiköyhyys on Suomessa kasvussa. Viitattu

1.10.2016 <https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/stop-koyhyys/nakokulmia-teemaan/lapsikoyhyys-on-suomessa-kasvussa>

UNAIDS i.a. HIV and AIDS estimates. viitattu 28.12.2015

<http://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/swaziland>

United Nations i.a.a Definition of youth. Viitattu 9.2.2016

<http://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>

United Nations i.a.b United Nations Development Assistance Framework 2016-2020.

Viitattu 29.2.2016

United Nations Research Institute for Social Development 1994. Socail Integration:

Approaches and Issues. Viitattu 22.7.2016

[http://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/\(httpAuxPages\)/510920DA18B35A6880256B65004C6A7B/\\$file/bp1.pdf](http://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/(httpAuxPages)/510920DA18B35A6880256B65004C6A7B/$file/bp1.pdf)

Valtiontalouden tarkastusvirasto (2012) Tarkastuskertomus 6/2012. Lastensuojelu.

Helsinki: Valtiovarainministeriö.

Vario, Pipsa; Barkman, Johanna; Kiili, Johanna; Nikkanen, Marko; Oranen, Mikko ja Tervo, Jaana 2013. ”Suojele unelmia, vaali toivoa” Nuorten suositukset lastensuojelun ja sijaishuollon laadun kehittämiseksi. Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja 2012:6

Vähämaa, Jessica 2011. Katulasten psykososiaalinen tukeminen. Trial Class -ohjelma osana swazimaalaisen Manzini Youth Caren Little Schoolin toimintaa. Ohjelman kuvaus ja arviointi. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipiste. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

World Rainforest Movement i.a. Swaziland. Viitattu 15.8.2016

<http://wrm.org.uy/browse-by-country/africa/swaziland/>

Liite 1. Integraatioprosessin suunnittelu lomake

INTEGRATION FORM

Name of the child/youth:

Date:

The child or youth has:

Birth certificate

ID

Passport

Bank account

Purpose of integration: _____
_____Current educational level and plan for the future: _____

_____Short term goals: _____
_____Long term goals: _____
_____Employment and finance plan: _____

_____Housing plan: _____

Relations between the youth or child and the family and relatives: _____

Interview of the family member/care giver/relative: _____

Preparations that need to be done for the integration: _____

Comment/observation of the social worker: _____

Planned home visits or other interviews/meetings related to the integration:

Transition taking its place on: _____

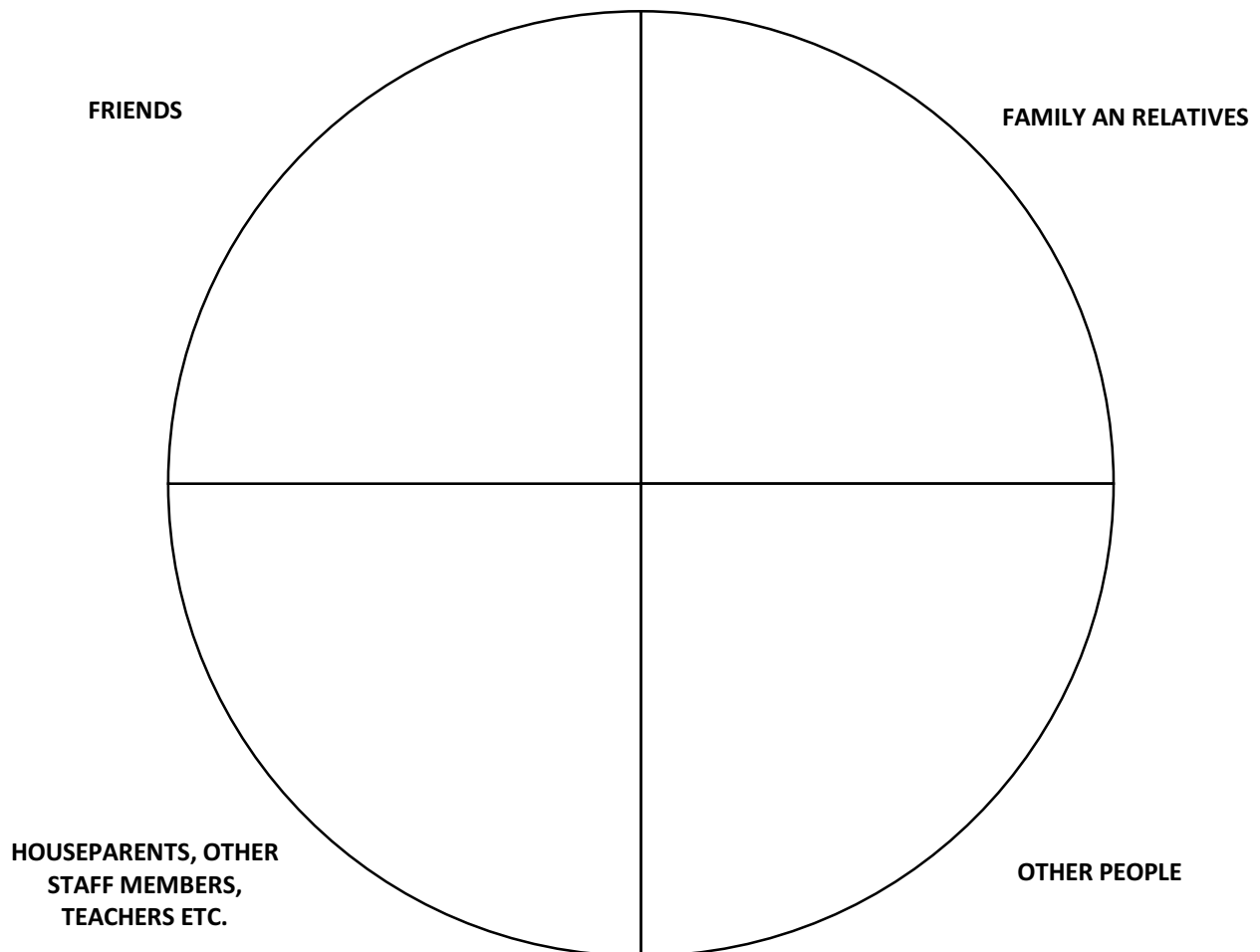
Signature of the child/youth:

Signature of the family member/care giver/relative:

Signature of the social worker:

Liite 2. Lomake sosiaalisen verkoston kartoittamiseen

SOCIAL NETWORK

Women/Men Passed away

↔ Bad connection or complicated relationship with

This is your social network, the people in your life; family, relatives, friends, teachers, doctors, social workers, other professional people in your life and all the people who have some role in your life.

You are in the middle.

1. List all the people in your life to the sectors. Draw your social network with the symbols above. Circle is for women and triangle is for men.
2. With different symbols you can describe your relation to that person
 - You may have people in your social network you don't get along very well or you have difficult relationship with. You can draw a lightning next to the person. It is also important to put those people to get real picture of your social connection
 - You can list also people who have passed away, then draw a cross next to the person
 - The distance from the middle tells how close that person is for you, so symbols near the middle are closer to you than near the edge. It is how you feel, so don't think what other people would say. Putting someone near the edge doesn't mean that they are not important or close. You make the definition how close or important people in your social network are.
 - You can also show, if you are getting closer or more distant with the person. With the arrow from person pointing on you mean relation getting closer and arrow pointing from person away from you mean getting more distant with the person
 - With + you can describe strong relationship and with – weak relationship

You can use also your own symbols to describe your relation to the people on your social network

Liite 3. Haastattelulomake

Dear Participant

I am Mirjam Skarp and I am studying in Finland at Diaconia University of Applied Sciences to attain a bachelor of social services and youth work in the church. I am doing my final internship in Manzini Youth Care and therefore am required to write a project paper. The top of my project paper will be reintegration of MYC residents after the completion of their academic and vocational training courses. This thesis will be based on research and data collection and analysis regarding how effectively the residents in MYC can be better integrated back into their homesteads.

As a student I have therefore prepared an open ended and closed questionnaire, so that I can be in a better position to collect that reliable data. I re-assure that all the information contained in this questionnaire will be treated with strict confidentiality and that only I and my immediate supervisor will have access to it. Your names will not be required to assure the level of confidentiality my thesis. The information generated will be used as a recommendation to MYC on how better they can facilitate the re integration of residents once they have completed their academic and life skills programmes.

Please kindly answer the following questions and ask for clarification where possible.

1. Gender: Male Female
2. When did you leave MYC? _____
3. How old were you then? _____
4. How old are you now? _____
5. What did you do after being reintegrated?

School	Staying at the streets
Life skills	Nothing
Looking for a job	Something else, what?
Working	_____
Staying at the homestead	
6. Where did you stay?

At your homestead
Independently
Or at the streets
7. Have you lived at the streets after leaving MYC?

Yes
No

8. What are you doing this days? _____

9. Are your family/relatives still alive?

Yes

No

10. Where is your homestead located? _____

11. Where are you staying

At your homestead

Are you living independently

Or at the streets?

12. What is your educational level?

Primary, Grade ____

High School, form ____

College

University

Life skills centre

13. How did MYC support you while you were being integrated? _____

14. Were you made aware of the integration process prior to being integrated?

Yes

No

15. Did you get training and education about re-integration?

Yes

No

If yes, what kind of training or education _____

16. Are you happy with the support you got from MYC?

Yes

No

Why yes/no? _____

17. What kind of support you have been expecting from MYC? _____

18. What assistance do you need more from MYC since you were integrated?

19. What do you think needs to be improved with the integration process? _____

20. Have you achieved your goals after leaving?

Yes

No

21. What were your goals before leaving MYC? _____

22. Have your goals changed since you were integrated?

1. Yes, How? _____

2. No

23. What kind of challenges/difficulties have you faced after being reintegrated? _____

Additional comment:

Thank you for taking your time to answer to the questionnaire!

Sincerely,
Mirjam Skarp

Liite 4. Integraatio opas

**INTEGRATION GUIDEBOOK
AND DEVELOPMENT SUGGESTIONS
FOR MANZINI YOUTH CARE**

INTRODUCTION

This document has been done as a bachelor degree thesis in Social Service and Christian Youth Work studies in Diaconia University of Applied Science in Finland. The purpose of this project was to identify areas for improvement and share some general and also more specific ideas and recommendations to help to improve the integration process and exit planning when child or youth are in the integration process. Integration is for children and youth, but for this thesis the target group of integration is those who are aging out of care homes.

Existing integration policy of MYC seems really general and would be good to be updated and written more specific and pedantic to answer the work of MYC. Conclusions and suggestions on this document are based on transition plans and recommendations of other organizations and directions working with children and youth, interviews of the previous MYC boys who have gone through integration process, researches about children and youth in transition from foster care and my own observations. Observations, researches and interviews have been done during international exchange internship between March and June in 2016.

TABLE OF CONTENTS

Introduction

Abstract

Exit planning

 Assessment and planning

 Preparation of the integration

 Integration, exit and transition

 After care and follow up

Recommendations

 Policy of the integration process and improving the integration system

 Attitudes at the homes

 Preparation of transition

 Interviews of ex MYC

References

ABSTRACT

Exit planning is a process to prepare child or youth to transition and it is meant to ensure the youth has a viable plan and has the help she or he needs to prepare for life once she or he leaves from residential care homes of MYC. Along with preparing youth and their families to transition, the purpose of exit planning policy is to ensure the welfare of the child or youth and the quality of life after the transition.

The integration process should be goal-orientated and supervised process that involves preparations and follow-up support for children and youth and their families. The goals of exit planning and aftercare are to take considerations essential factors that includes to transition, for examples source of incomes, money management skills, educational needs, vocational needs, life skills, social network, goals.

Successful exit plan requires cooperation between staff members who are part of integration team, family and the youth. The more active and involved youth is with making the plan for her/his transition and future the more likely she/he will achieve his/her goals and be successful. Bigger picture of transition needs to be more holistic and specific to ensure that the transition have all the possibilities to succeed.

In this document integration process have been divided in four phases:

- ✓ Assessment and planning
- ✓ Preparation of the transition
- ✓ Integration, exit and transition
- ✓ After care and follow up

Integration process chapters are based on theory references and purpose of it is to give reason and explanation to the recommendation what is found in the end of this document. Theory part is general information and in the recommendation part is more specific suggestions for MYC to improve the integration process and work with the youth.

EXIT PLANNING

Assessment and planning

Adolescence is time for changes and learning new. Youth will change from grade or form to another, starting new studies, going through physical changes, cognitive changes as they will learn more about themselves and the world around them and social changes as they will learn new roles. Transition from youth to adulthood is important part of personal growth and it can be difficult for any young person. Children and youth who are reintegrated to their families or relatives, as well as the young adults who are in a transition from the residential care homes to independent living, needs support through the integration process and after it. In either case, in order to prepare youth and the family to the integration, social workers must plan to meet the youth and the family to made them aware prior of the becoming integration. The exit plan should be done together with the child or youth and the family or care giver and take into account both the youth and family or caregivers wishes how and when integration is taking its place.

If child or youth is returning to the family or care giver, needs to take into account the situation of the household as to ensure the welfare of the child or youth and other members of the family. Also children's and youth's backgrounds should be taken into account as some of the girls and boys have left their homestead because of sexual, physical or emotional abuse. Each child and youth have their reasons why they have left home and not all of them have good connections to their family or relatives and are not willing to return to their homestead. It is not always possible and in the best interest of children's or youth's welfare and well-being to reintegrate back to the communities, that is why the assessment is important to identify the needs, challenges and strengths, evaluate the possibilities. Those youths who cannot be integrated back to their communities needs to be prepared and supported, as they are young adults, to live independent life outside of the organization.

It is also important to take into account that after they will return to their communities, they will face the reality of poverty and other obstacles of life. While living in foster care they have all the necessary and they might have opportunities their families have not been able to offer them. With exit planning employees will prepare and help them to face the outside world with difficulties and challenges by ensuring they have skills to cope with the reality they will face and help them to adapt to the new environment.

Preparation of the transition

When the assessment and planning for the integration and transition have been made, it is time to move to action. Preparing the youngsters for the transition is important because young people who have grown up at foster care will more likely to face particular difficulties as young adults. Transition out of the residential care homes is big change in life and psychological and emotional support would prevent and prepare them to face difficulties and challenges after leaving MYC and adjust to the new life situation.

Transition to adulthood means learning new skills and take on new roles and responsibility. Not only those youngsters who are going through integration process needs support to develop life skills, but all the children and youth. It is important to learn basic skills and therefore have for example workshops regularly for the children and youth to learn skills they need in life. Learning personal skills (cognitive skills, relationship management etc.) and life skills takes time and all the children and youth have their individual needs for learning and developing themselves. One day they will leave the residential care home and to ensure the transition the life skills play important role.

Working in a group in workshops strengthen their skills and knowledge but also develop and strengthen communicational skills and relationship within the group. Youth need experience and learning opportunities on a daily basis. As it comes regular it is easier when it is time of integration. All the youth need life skills, but it is also good to take into account their individual needs, especially for those who are about to leave from residential care homes. Not only life skills are important, but also cognitive skills, for example decision making, problem solving, critical thinking and communicational skills. It's important to support them to strengthen their identity as young man/women and not just as a street kids or youth in foster care and how their perception of themselves is influenced how other people see them. Having birth certificate and ID is part of supporting their identity development.

Youth who have lived in foster care might not have same safety nets and supporting social networks as other in same age. The parental role in this stage is really important as youth are learning new skills, taking responsibility and growing independents while also providing a cushion of support. The house parents play important role, but as a social worker, it is also important to develop good relationship with the youth and encourage them to be active with making goals and plans for her or his future. When developing safe and trusting relationship with youth, they can improve their skill

needed to form and maintain meaningful relationships with others. As well the families and relatives are in important role and children and youth should be encouraged and supported to visit and contact their families in order to maintain the relationships and having caring people around them.

Preparation phase is not only that staff members prepare the youth but also preparing the family to the transition and families supporting and preparing the youth. If youth is integrated back to the family, it is good to meet or contact the family members regularly to create good connection with them to ensure the success of the transition. Youths who will transfer to independent living from foster care need also support of their families and relatives and it is important to involve them to the planning and preparation. Very few young people will live completely on their own and most of them will rely on on their families, relatives and people close to them after leaving residential care homes. That's why is important to encourage youth to be in contact with their families and relatives and focus on developing their social networks.

Preparation needs also youths own activity in her/his life and planning for the future. Social worker and other members of transition team plays key role to encourage and advising youngsters, but children and youth are in key role to accomplish their plans and goals.

Preparation is ongoing phase through whole integration process what should think that starts when they come to residential care home, but when re-integration is current, is good to take it part of the exit planning. Individual plans address the needs of the child or youth and the family. The plan is important to put on the paper so the documentation in the files is updated. The filled integration form can be used as a tool when checking and evaluating the progress of the integration. Youth and the family members will sign that they agree with the plan and that they have been made aware of the integration process. When it is on the paper, it can be shown later, that these were things what were discussed about and this was the plan what all agreed. These forms should be on each young person files. Goals and plans might change, that is why it is ongoing phase, but it is important to work on the thoughts what youth and family wants from the future.

Integration, exit and transition

When integration is well prepared, it is easier to implement the actual exit and transition. Transition follows the plan that the youth, social worker and possibly other staff members, family and relatives have made and planned together.

Aftercare and follow up

The aim of aftercare is to provide supportive services to former children and youth in MYC who have been integrated back to the family or went through transition to independent living. Aftercare services are based on the needs of children or youth and the family. Aftercare services are provided basically during X after leaving the residential care home.

Regular home visits, phone calls and follow up interviews are important to see how is the integration or independent living is going and to see if there are challenges or difficulties they are facing.

RECOMMENDATIONS

Policy of the integration process and improving the integration system

Improving and developing the integration process should start with evaluating the existing integration policy if it is answering to the needs of the children and youth to be integrated. Existing plan, the main principles and ideas of integrating the youngsters back to their families and communities are good, but the integration policy is really general and doesn't give holistic picture of the integration process in MYC and doesn't reply to the needs.

The average age at Sikhunyana home starts to be old to live in foster care or residential home. As the number of young adult, over 18 years old youngsters are growing in MYC, should be time to think what is the other way to help these youngsters in the first place than taking them straight into the residential care homes and also improve and develop the exit planning to help those youngsters to transition that there are resources to help new children and youth. That means improving the integration process to answer to the current needs. The importance of preventing support of the families may be one huge area to improve as well and also have program or better plan to support youngster for their independent life that may prevent them from facing challenges and difficulties.

The number of people working at the social welfare is too low for the number of youngster living at the homes plus other work including to the social welfare department. According to the Social Welfare Department Policy of MYC in addition to manager there also need to be two other staff members, one youth worker and one who has done psycho social support. Of course there is also nurse taking care of the welfare of the youngsters at the homes, but also at the office there is need for full time social worker. The Policy also doesn't tell anything about students role in MYC or who is responsible for them. Supposedly the social worker is responsible for them and if there is only one social worker who is responsible for students, all the youngster at the homes plus all the other work, it may affect the quality of work. That also affects students experience and professional growth. But the most important, the people at the communities who are seeking for help and the youngsters at the care homes.

There are many students who comes and goes, but students are working really close with the young people at the homes and have good connections to them. MYC should use this more as an opportunity

and use students more goal-directed working with the youngsters and and more pedantically written policy helps students and other new people working with the youngster to work according to the principles of MYC. Students knowledge, abilities and expertise can be used more especially at the social welfare office and why not on the other departments, at the clinic or at the other projects as well. That would profit MYC and also students professional growth more and strengthen relation to organizations and schools that send students. But also because of high retention and turnover rate of students and volunteers, is important that youngsters have better connection to MYC staff members as well.

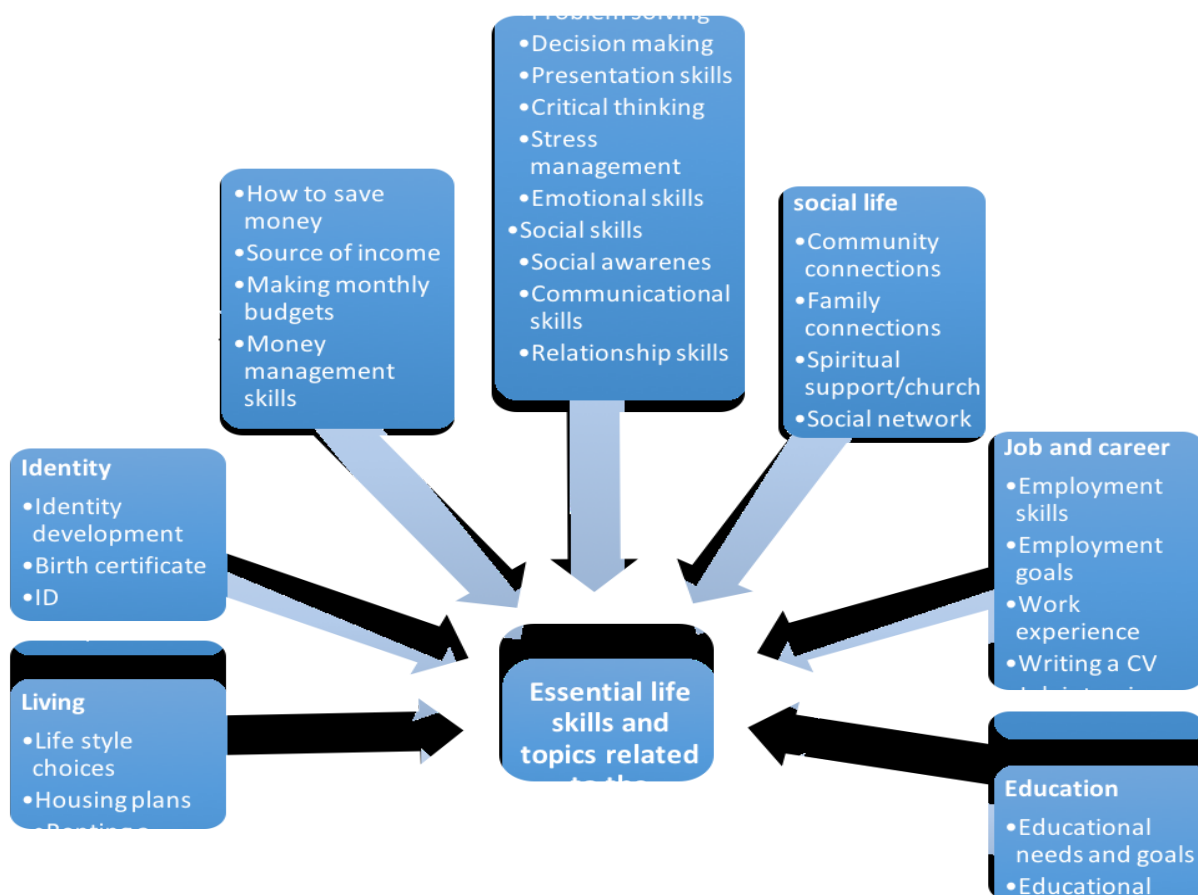
Attitudes at the homes

According to my observations the main problems about the re-integration with the older boys is the attitude towards the integration and their attitude towards MYC office/staff members. They don't seem to have any motivation to make their integration work or to involve their relatives to help and support them through the transition. Existing attitude might be difficult to change, but by working close and more goal-orientated and goal-directed and giving them good possibilities to successful integration may help to change the attitudes. These boys need really intensive start to the integration to made them realize the importance of their own activity and importance of having contacts with the family members even if they are not integrated back to the families.

Changing the existing attitudes with the boys who are about to leave residential care homes soon is challenging, but starting to work regularly and close with them helps to do the best that is possible. Negative attitudes may be because they don't feel they have support enough and they haven't been seen as individuals. Also the experience from the previous integrations affect to the attitudes. Attitude in the other homes might be easier to change and when younger boys will eventually move to Sikhunyana the attitude have started to change. Even at Sikhunyana the existing attitude will change if MYC is active to work on it but I think there is no one clear way how to change the attitude

Preparation of transition

Life skills are the skills we need in everyday life. These topics and skills are important for everyone to improve, develop, think and discuss. Some of the skills are good to learn and develop since the children and youth come to residential care homes, but some of the skills and topics are more important when integration is current. On the preparation chapter above is told why preparation phase is so important especially to the children and youth living in foster care.

To take life skills more into account, would be good to make a program where is regularly planned workshops to learn or talk about the topics and skills and think and discuss what it means and how it is relevant to them. Some of the skills and topics needs more individual perspective so youngster could be divided into groups according to their needs and knowledge. Some of the topics are also important to take into account when making the transition plan so they can also have personal and individual guidance and support.

Social worker also needs to sit down with the child or young person regularly (just for example every six weeks) during the integration process and talk about achieving the goals, going through the transition plan together and hear young persons wishes and concerns about the integration and how process is progressing along the way.

How ever the preparation phase and teaching life skills are planned to accomplish, I want to emphasize the importance of improving this. In the end of the document is references, and the publication from The World Bank and International Youth Foundation is good and may be useful tool and guide to improve and develop life skill program to meet the needs.

Interviews of ex MYC

I interviewed 12 people, all males. The results showed that all of them experience that they didn't get any kind of preparation or education to leave the organization or to live independent life. Most of them were not made aware prior of the integration process. The interviews still show that even if they are not happy with the support they got for the integration, they are happy with the support they got otherwise from MYC; accommodation and opportunity to education is the most think they are grateful and appreciated.

Three out of 12 lived at the streets after integration, 3 lived at their homestead and 6 moved on their own. All together 7 of them have lived at the streets in some point after leaving MYC and during the interviews 2 of them were staying at the streets. Educational level of all the interviewees were wide; 2 have tertiary education, 2 went to vocational training or to do life skills, 4 of them started high school but dropped out in form 1 or 2, and 6 of them have only primary education and not all of them have finished it.

The goals they had for life was mostly about having education and qualification that they can find a good job. Most of them feels they haven't been able to achieve their goals after leaving MYC and because of that they have changed their life goals. Most of them still hope that they can get a change to educate them selves or have some help to find a job.

The challenges and difficulties they have been facing and encountered are related to the adaptation in the communities and to independent life. Most of interviewees started their independent life after leaving MYC and needed more skills for life managing and also psychosocial support to adapt to the transition and change of life. As said, transition from care homes to communities is a big change in youth lives and

psychological and emotional support may be really important during the preparation and some while after transition. From my opinion, it doesn't mean that there need to be psychologist working in MYC but have it in mind and take into account the psychological and emotional needs when working with the youngsters. There are professional abilities to take these needs into account with people working in MYC, but it needs more attention and actions. It would be also good to have more co-operation and connections with other organizations and companies outside to wider the social network and professional abilities. Not only for psychological support and help, but those connections would be good for many kind of co-operation to work with the youngsters to ensure their welfare and for example learning life skills.

According to the interviews they expect more support by getting money, food or other daily needed supplies from MYC. That also shows that when they leave the organization their expectation and skills for independent life are in conflict with each other. In addition to psychosocial support and basic supplies they expected MYC to help and support to finish school or have a proper education that they can have a qualification to find a job. They also expected MYC to make sure they are okay and happy after integration and keep in touch with them regularly. Interviewees think that areas to improve the integration process are the preparation and noticing individual needs, making aware prior of the integration and to check up regularly how they are copying. They wish MYC will improve these areas to ensure that in the future children and youth have better abilities to succeed in life after leaving residential care homes and starting their independent life.

References

FosterClub, Toolkit for youth transition from foster care to independent life

Available online: https://www.fosterclub.com/files/transition_toolkit.pdf

More from FosterClub to help in transition:

https://www.fosterclub.com/files/Assessment_Resources.pdf

https://www.fosterclub.com/files/Comm_Mapping.pdf

The Children Welfare Information Gateway. Information service working in The US.

Two publication:

Helping youth transition to adulthood: Guidance for foster parents.

Available online: https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/youth_transition.pdf

Working with youth to develop a transition plan.

Available online: https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/transitional_plan.pdf

Mamelani Projects in SouthAfrica, Transitional support programmes for the children and youth care sector

Available online: <https://drive.google.com/file/d/0B2TcytbQls11cGVtTWljZDhfVDA/view>

Also good and useful publications I highly recommend to check:

Guidelines on children's reintegration

Available online:

<http://bettercarenetwork.org/sites/default/files/Guidelines%20on%20Children%27s%20Reintegration%20DIGITAL%20.pdf>

Strengthening life skills for youth: A practical guide to quality programming

From The World Bank and International Youth Foundation

Available online:

https://www.s4ye.org/agi/pdf/Project_Design/Strengthening_Life_Skills_For_Youth.pdf